

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredni nedeljski in prazniški. — Inserati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati petič vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JERNEZICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Staniškov trg 5. — Poštna hišna številka v Ljubljani št. 10.351.

Francoske vojne ladie pod angleško kontrolo

Važna uradna izjava angleške vlade

Da prepreči uporabo francoskih vojnih ladij pri napadu na Anglijo, je angleška vlada prevzela nadzorstvo nad vsemi francoskimi ladjami v angleških lukah — Akcija angleške vojne mornarice proti francoskim vojnim ladjam

v sredozemskih pristaniščih

LONDON, 4. jul. s. (Reuter). Ministrstvo za informacije je objavilo davi uradno izjavo angleške vlade o francoski vojni mornarici. Izjava se glasi:

Kakor znano, se je francoska vlada v zaupanju na nemško in italijansko obljubo, da francosko vojno brodogradnjo ne bo uporabljeno proti njeni prejšnji zaveznici Angliji, obvezala na podlagi pogodbe o premirju z Nemčijo in Italijo, da preda svoje vojne brodogradnje v sovražne roke.

Ker pa je angleška vlada izgubila vse zaupanje v nemške in italijanske obljube, je prisiljena, da ne samo v lastnem interesu, temveč tudi v interesu neodvisnosti Francije in integritete francoskega imperija podvzame, preden bi bilo to prepozno, korake, da francosko vojno brodogradnjo ne bi bilo porabljeno proti skupnim interesom Anglije in

Francije od skupnega sovražnika.

Zato je podvzela včeraj 3. julija zgodaj zjutraj angleška vojna mornarica vse potrebne korake, da spravi vse francoske vojne ladie v angleških lukah pod angleško kontrolo.

Te operacije so bile izvedene uspešno in so zahtevale samo dve smrtni žrtvi zaradi nesporazuma.

Francoskim vojnim ladjam v Severni Afriki so bili ponujeni gotovi pogoji z namenom, da bi zagotovili, da bi ostala ta mornarica izven sovražnega vpliva. Poveljujočemu častniku tamkajšnje francoske mornarice je bilo sporočeno, da bo morala Anglija v primeru, če ne pristane na te pogoje, podvzeti korake, ki bodo zagotovili, da nobena izmed teh vojnih ladij ne bo porabljena pozneje proti njej. Admirali tega obznanja, da poveljujoči francoski

admiral v Oranu ni pristal na te predloge, zaradi česar je prišlo do akcije angleškega vojnega brodogradnjo proti francoskim vojnim ladjam v tej luki. Te operacije se še nadaljujejo.

O zadevi bo podal danes popoldne v parlamentu popolno poročilo ministrski predsednik.

Letalski boji med Nemčijo in Anglijo

Tako nemška kakor angleška poročila navajajo vedno hujša bombardiranja.

Berlin, 4. jul. s. (DNE). Včeraj popoldne so angleški bombniki napadli Hamburg. Letala so se pojavila v veliki višini in so vrgla bombe na predmestje Wandsbeck, kjer ni nobenih vojaških objektov. Več oseb na ulicah je bilo zadetih. Zlasti mnogo žrtev je bilo med otroci. Ubityh je bilo 12 otrok, nadalje 3 ženske in 1 moški. 25

oseb je bilo ranjenih, večinoma otroci. Angleška letala so letela izredno visoko ter nad oblaki, tako da protiletalsko topništvo ni moglo učinkovito stopiti v akcijo, pač pa so se dvignila v borbo z angleškimi letali nemška lovska letala.

London, 4. jul. s. (Reuter). Po uradnih podatkih je bilo pri napadih, ki so jih v teku včerajšnjega dne izvedli nemški bombniki na Anglijo, sestreljenih skupno 6 nemških letal. Štiri nadaljnja letala so bila težje poškodovana. Skupno je bilo pri teh napadih ubityh 6 oseb, ranjenih pa 78.

Zvečer so nemška letala bombardirala neki vlak ob južni angleški obali. Strojovodja je bil ubit, med potniki pa ni bilo žrtev.

Izmed sestreljenih letal je bilo eno tipa Dornier, drugo hidroplan Dornier, tretje Heinkel, četrti Junkers 88.

V borbi med angleškimi bombniki tipa Hudson in nemškimi lovske letalom Messerschmitt 109 je bilo nemško letalo sestreljeno.

Obrambni ukrepi na Irskem

Dublin, 4. jul. s. (Reuter). Vlada je odredila, da so luke Dublin, Kingstown in Cork odsele pod vojaško oblastjo. Vse delo v lukah bodo nadzirali vojaški uradniki, ki jim mora vsaka ladia sporočiti svojo narodnost in cilj, preden pride v luko. Vojaške oblasti bodo izvršile na vsaki ladji tudi preiskavo ter bodo kontrolirale tovor, ki ga ladie vozijo.

Za prehrano prebivalstva v Angliji

London, 4. julija (Reuter). Izdani so bili na vsej Veliki Britaniji ukrepi, s katerimi naj se zagotovijo preskrba vseh restavracij in kavarn s potrebnimi živilci, da bi v primeru potrebe moglo prevzeti skupno prehrano civilnega prebivalstva v najkrajšem času.

Rumunija v težkem položaju

Nemčija ni pristala na rumunsko prošnjo za sklenitev vojaške zveze V Berlinu izjavljajo, da niso poslali nobenih letal — Značilno poročilo moskovskega radia o položaju v Rumuniji

Bukarešta, 4. jul. s. (Reuter). Po zanesljivih informacijah je nemški poslanik Fabricius, ki se je mudil te dni v Nemčiji, prinesel rumunski vladi odgovor nemške vlade na rumunsko ponudbo za sklenitev zveze in vojaške pogodbe med Nemčijo in Rumunijo.

Odgovor nemške vlade se glasi, da Nemčija v sedanjem položaju Rumuniji ne more nuditi vojaške pomoči in zaenkrat ne more pristati na sklenitev vojaške zveze.

Bukarešta, 4. julija. AA. (Rador). Nekateri listi, agencije in radijske postaje v inozemstvu so objavile poročila, da je Rumunija predlagala, naj se v Rimu skliče mednarodna konferenca, na kateri bi se na miren način uredila vprašanja srednje in jugovzhodne Evrope. Rumunski uradni krogi odločno zanikajo verodostojnost teh vestí.

Berlin, 4. jul. e. Associated Press je objavila, da je rumunski zunanji minister Argetoianu v parlamentu izjavil, da je Nemčija pripravljena Rumuniji dati ga-

rancije, če Rumunija prekine vsako zvezo z zapadnimi silami in če preide v političnem, vojaškem in gospodarskem pogledu v tabor Nemčije. Po vesti iste agencije so baje v Rumunijo prispela prva nemška letala.

V Berlinu kategorično demantirajo to vest in naglašajo, da so od poslanstva v Bukarešti prejeli podrobno ter avtentično poročilo o govoru ministra Argetoianu v parlamentu, vendar ta govor v ničemer ne odgovarja poročilu Associated Pressa. Berlinski uradni krogi vidijo v tem pisnu poskus ogrožanja miru in dobrih odnosov na Balkanu.

London, 4. jul. (C.Z.) Tu je vzbudilo veliko pozornost poročilo, ki ga je podal predsedničinim moskovski radio o položaju v Rumuniji. Rečeno je bilo, da je Rumunija v kaosu in da delavci zahtevajo, naj sovjetska Rusija vzpostavi red v državi. Včerajšnji angleški listi se bavijo s tem poročilom in izražajo domnevo, da bi moglo priti v bližnji bodočnosti do nadaljnjih važnih dogodkov na Balkanu.

Bukarešta, 4. julija. AA. (Rador). Rumunski generalni štab je izdal naslednje poročilo: 3. t. m. so naše čete bile opolodne na sledeči črti: Sučava—Seret—Prut. Nadaljuje se izseljevanje onih ljudi, ki so morali zaradi slabih prometnih sredstev in zaradi slabega vremena nekaj časa na to čakati.

Kišinev, 4. julija. e. (Tass) V Besarabiji in severni Bukovini, že delajo sovjetski strokovnjaki na obnovi prometnih sredstev, zlasti železniških prog. Promet na progi Kišinev—Ungeli je že vzpostavljen. Plovba na Dnestru bo tudi v kratkem vzpostavljena.

Vprašanje Sirije

Rim, 4. jul. AA. (DNE). V zvezi z uradnim angleškim sporočilom, da Anglija ne bo dovolila zasedbe Sirije po kakšni sovražni vleštili, pravi »Popolo d'Italia« v zvezi s tem, da bi akcija angleških čet generala Vavela v Siriji pomenila vojno na dveh bojiščih.

Angleški popravek italijanskega vojnega poročila

London, 4. julija. AA. (Reuter) V včerajšnjem italijanskem vojnem sporočilu se je trdilo, da so bili močni angleški oddelki, ki so izvršili napad pri Meteni, pogani v beg zaradi močnih protinapadov. pri čemer da so Angleži zapustili za seboj 60 mrtvih ter gotovo število streljanih. V zvezi s tem objavila angleško merodajno mesto tole sporočilo:

O priliki omenjenih trditvev o dozdvenem begu angleških čet so dejstva tale: Res je, da je oddelki, ki je šel približno eno četo, izvršil skupno z nekaterimi abesinskimi neregularnimi vojniki napad na neki italijanski bataljon Angleži so izgubili pri tem enega mrtvega in 10 ranjenih, toda nobene streljane. Italijanske izgube so bile trikrat večje. Padli so trije italijanski častniki.

Internacija italijanskih mornarjev v Egiptu

Kairo, 4. jul. s. (Reuter). Sto italijanskih mornarjev z italijanskih podmornic in drugih vojnih ladij, ki so jih dosegel potopili Angleži je bilo včeraj na angleškem rušilu prepeljenih v Aleksandrijo. Od tam so bili ovedeni italijanski mornarji v internacijo v notranjost Egipta.

Italijansko francoska komisija za premirje

Rim, 4. jul. e. Italijansko-francoska komisija, ki ima nalogo uveljaviti pogoje premirja, se je sestala v Turinu. Na čelu komisije je general Pintor kot predsednik in poleg njega kot glavni člani general Vecchiarelli, admiral Gojran, general Pelegrini in pooblašeni minister Vitetti.

Svarilo ameriškega ministra za vojno mornarico

„Še je nevarnost, da bo Amerika potegnjena v vojno“ — Resen položaj v Južni Ameriki — General Pershing zahteva takojšnjo splošno vojaško dolžnost — Novi Rooseveltovi predlogi za oboroževanje

Washington, 4. julija. AA. (Reuter). Minister za vojno mornarico polkovnik Knox je izjavil pred senatnim odborom za vojno mornarico, da je treba čimbolj okrečiti ameriško obrambo. Še je nevarnost, da bo dejal Knox — da bodo Zedinjene države potegnjene v vojno, če bi si kak napadalec poskušal prilastiti ameriške posesti.

Glede latinske Amerike je dejal, da je položaj v Južni Ameriki zelo resen in zelo ugoden za prodor po zgledu nekaterih evropskih držav. Bili bi v smrtni nevarnosti — je dejal minister, če bi se tu pojavila kak tuja sila.

Washington, 4. jul. AA. (Reuter). General Pershing, ki je poveljeval med svetovno vojno ameriški ekspedicijski zboru, je poslal kongresu pismo, v katerem se zavzema za to, da se takoj sprejme splošna vojaška obveznost. V moderni vojni — piše general Pershing — ima država, ki je pripravljena, zanesljivo premoč.

Washington, 4. jul. e. (Reuter). Pred-

sednik Roosevelt bo prihodnji teden predložil kongresu nov predlog glede oborožitve.

Kakor pričakujejo bo novi Rooseveltov predlog obsegal dvakrat večjo vsoto, kakor znaša današnji proračun za narodno obrambo, ki je znašal 5 milijard dolarjev. Sodijo, da bo Roosevelt zahteval pooblastilo za izdatke 4 milijarde dolarjev za vojsko in 1 milijardo za mornarico. Vsota za vojsko bo v glavnem porabljena za povečanje števila letal, da jih bo vsega skupaj 50.000, kar je glavni namen predsednika Roosevelta.

Poslanico predsednika Roosevelta kongresu pričakujejo prihodnji ponedeljek.

Washington, 4. julija. AA. Senatni odbor za mornarico je soglasno sprejel zkončni načrt, s katerim se odobrava izdati šest milijard dolarjev za gradnjo 200 vojnih ladij. Z istim zakonskim načrtom se spremeni število letal, ki jih vojna mornarica lahko nabavi. Senat bo v omenjenem zakonskem načrtu takoj razpravljala.

Naš poslanik na poti v Moskvo

Carigrad, 4. julija. e. Prvi jugoslovanski poslanik v Moskvi dr. Milan Gavrilović, ki je s svojim spremstvom včeraj dopoldne prispel v Carigrad, je ob 14. odpotoval iz Carigrada v Odeso na jugoslovanskem parniku »Lovćen«. Parnik »Lovćen« se je pred dvema dnevoma vrnil iz Odesa v Carigrad. V carigradskem pristanišču se je poslovil od dr. Gavrilovića sovjetski generalni konzul Georgijevski. Naši diplomatski predstavniki prispejo v Odeso jutri zjutraj in odpotujejo šele v teku jutrišnjega dne z vlakom v Moskvo.

Dr. Gavrilović je pred odhodom na parnik dolgo konferiral z jugoslovanskim poslanikom v Ankari dr. Šumenkovičem, ki se je z nočnim simplonom odpeljal v Beograd.

Pred prihodom ruskega poslanika v Beograd

Beograd, 4. jul. e. Novi ruski poslanik v Beogradu bo prispel v prestolnico s precejšnjo zamudo, ker med Rusijo in Rumunijo ni letalskih zvez. Vse kaže, da bo poslanik Plotnikov potoval preko Dunaja. Pred njim bo prispel v Beograd dopisnik agencije Tass.

Kaganovič razrešen

Moskva, 4. julija. AA. (Tass) Dosedanji komisar petrolejske industrije Lazar Kaganovič je razrešen svojih dolžnosti ter je na njegovo mesto imenovan Sed'n. Izgovor je imenovan za komisarja ribarske industrije.

Egipt ostane zvest Angliji

Kairo, 4. jul. s. (Reuter). Egiptski parlament je sredi velike večine izglasoval zaupnico novi vladi Hasana Sabri paše. Pred glasovanjem je imel ministrski predsednik govor, v katerem je zlasti naglasil, da namerava Egipt izpolniti obveznosti svoje pogodbe z Anglijo.

Ministrski predsednik je nadalje dejal, da tvori osnovo zunanje politike Egipta želja, da bi ohranil Egipt dobre odnose z vsemi državami, ki niso udeležene v vojni. Nadalje želi Egipt ohraniti svojo integriteto in neodvisnost ter hoče izpolniti svoje obveznosti do velikega zaveznika Anglije tako po duhu kakor po besedah medsebojne pogodbe. Vlada skuša storiti vse, da obvaruje Egipt strahot vojne in da prepreči gospodarsko krizo v državi.

Turški demanti

Ankara, 4. jul. Stefani. e. Vladni krogi kategorično demantirajo vesti ameriškega tiska, da je sovjetska vlada zahtevala kontrolo nad mednarodno internacionalizacijo Dardanel. Isti krogi tudi demantirajo sestanek med zunanjim ministrom Saradzogom in sovjetskim veleposlanikom v Ankari.

Ankara, 4. jul. AA. (Stefani). Predsednik turške vlade je sprejel novega rumunskega veleposlanika.

Borzna poročila

Carib. 4. julija. Beograd 10. London 16.875. New York 441.50. Milan 22.35. Madrid 40.—. Berlin 177.—. Stockholm 105.50. Sofija 5.50. Bukarešta 2.30.

Izredni ukrepi v Rumuniji

Vojaška oblast je izdala stroge naredbe, ki kažejo na možnost novih zapletljivajev

Bukarešta, 4. julija. e. Vojaško poveljstvo je izdalo naredbe in stroge ukrepe za ohranitev varnosti v državi.

Na podlagi te naredbe prenehajo veljati vsa dovoljenja za nošenje orožja ter dovoljenja za smodnik in eksplozive. Izjema velja samo za lovce, rezervne oficirje ter čuvaje državnih in zasebnih podjetij. Vse orožje je treba izročiti oblastem do 6. julija opoldne. Po isti naredbi ne sme noben prebivalec odkloniti sprejema vojaških oseb in dobave krme za vojaško živino. Prav tako mora dati na razpolago vozila. Vsi lokali v vsej državi se zapirajo ob 23. Lokalom, v katerih se bo razpravljalo o političnih in vojaških stvareh, bo vzeta koncesija in bodo takoj zaprti.

Naredba prepoveduje tudi vse javne sešanke, ki niso bili poprej prijavljeni oblastem, odnosno za katere ni bilo izdano nobeno dovoljenje. Prepovedana je vsaka propaganda, v katerikoli smeri v korist kakke države, s katero se Rumunija lahko zaplete v vojno. Naredba določa stroge kazni za s-soboto in protizakonite postopke in izvajanje terorja. Prepovedana je odklonitev vojaških rekvizicij in preprečevanje plačevanja davkov in svrhu slabitve vojaškega položaja Rumunije. Vsak državljani Rumunije je dolžan da takoj obvesti oblast o vsakem takim primeru kaznivih dejanj. Prepovedano je tudi širjenje vesti o vojni operacijah razorožitvi čet in vojaških ukrepih rumunske in zavezniške vojske. Prepovedano je kuriti ogenj na odprtih krajih. Vsak je dol-

žan, da se takoj legitimira na zahtevo oblasti in vsako zoperstavljanje bo strogo kaznovano.

Po isti naredbi je vsak dolžan, da takoj obvesti oblast, ako opazi tuja letala, vojaške in padalce. Vsak oborožen vojak je dolžan, da se bori s padalci in da zadrži ali ujame sovražne padalce. Vsaka civilna oseba je dolžna pomagati vojaštvu. Strogo prepovedano je imeti emisijske radijske postaje in golobe pismoonoše. Prepoveduje se vsako dopisovanje razen onega, ki se vrši po redni državni pošti.

Ta naredba vojaškega poveljstva določa stroge kazni, ki bodo znašale eno leto, za težje primere pa celo roboto do 25 let. Bukarešta, 4. jul. AA. (Rador). Bivši zunanji minister Giurgutu je imenovan za načelnika štara »stranke narodna«. Dosedanjemu načelniku štaba Urdarianu je poverjena nova dolžnost.

Od danes dalje nova rusko-rumunska meja

Poročilo rumunskega generalnega štaba Obnovljen promet v Besarabiji

Bukarešta, 4. julija. AA. (Stefani) Ker so sovjetske čete prispele v teku včerajšnjega dneva do markacijske črte, določene v mapi, ki je bila priložena sovjetski notji, kar sporoča tudi rumunski generalni štab, t. j. do Pruta, se lahko reče, da velja od danes dalje nova sovjetsko-rumunska meja.

Razkritja nove nemške Bele knjige

o nameravani zavezniški akciji na Bližnjem vzhodu
Komentar nemškega radia

Berlin, 3. julija. AA. (DNB). V zbirki listin, ki jih je danes objavilo zunanje ministrstvo, je tudi brzojavka francoskega veleposlanika v Ankari Massiglia, poslana francoskemu zunanjemu ministru dne 28. marca 1940. Iz njenega besedila se vidi, da je šlo za tem, da se o priliki nameravane akcije proti Bakuju in Batumu prizadevali na viden način izogniti se kompromitiranju Turčije. Brzojavko je prinesel kurir 3. aprila. V njej stoji med drugim:

V zvezi s poskusi v mojih prejšnjih dopisih, da pojasnim stališče Turčije do Sovjetske unije, sem že prejel poudarilo svoje mnenje, da ne bi bilo potrebno Turčijo spodbujati na vojno proti Rusiji, da pa obstojajo upravičeni razlogi za nado, da se bo pod gotovimi pogoji posrečilo, pripraviti jo do tega, da bo privolila v našo akcijo. Tudi danes smatram, da ni treba spreminjati tega mnenja, ki sem ga izrazil že pred zlomom finskega odpora. Moskovski mir bo vsekakor še v večji meri okrepil varnost Turčije, vendar smatram, in to mislijo tudi tukajšnji krogi, da je rešena armada oslabljena zaradi vojne na severu in da ta moment na drugi strani krepi stališče Turčije v našem smislu. V vsakem primeru drži dejstvo, da nisem mogel ugotoviti nobenih znakov za zblizanje Turčije s Sovjetsko unijo.

V nasprotju s tem so turški krogi čedalje bolj mnenja, da jim je Sovjetska Rusija sovražnik. Toda to še vedno ne pomeni, da bi se turški državniški hoteli spuščati v kakršnokoli avanturo, katere uspeh bi bil negotov. Upoštevati moramo, da je vlada v Ankari zdaj prepričana, da Nemčija ne bo premagala zapadnih držav, da pa je še mnogo ljudi v Turčiji, ki verujejo, da bo Nemčija končno uspešno zmaga.

Letalski napad na Baku, ki bi bil izveden iz Džerbira, pomeni, da je tre a leteti manj kot 200 km nad turškimi ozemljem, pa še to čez gorovje, ki se razprostira med jezerom Van in jezerom Urmijs.

Berlin, 4. julija. AA. (DNB). Poročilo francoskega veleposlanika v Ankari, ki omenja nova nemška Bela knjiga, vsebuje še naslednje:

Ce bo takšen nastop naletel na kritiko, je potrebno, da mi ne začenjamo z operacijami te vrste vsaj dotlej, dokler se ne bavimo z možnimi posledicami, ki bi jih takšen nastop imel za Turčijo. Na podlagi vsega tega ne spada v moj delokrog, da bi ugotavljal, pod kakšnimi pogoji bi ta država reagirala. Kljub temu pa smatram za dolžnost opozoriti, da v vzhodnih krajih Turčije vlada še vedno zima in da potrebna področja še niso ugodna, da bi jih izkoristili. Prav tako lahko pripomnim, da bi Rusija — kakor sem zvedel — v primeru, če bi napadla z letali rudarsko pokrajino v Zonbuldaku in kovinske tovarne v Karabukinu, naletela na nepripravljen obrambo, ker angleški vojni material še ni prispel. Čudili se bomo, če vojaški strokovnjaki ne bodo zahtevali večtedenski rok za izvedbo najnujnejših priprav.

Vprašanje Črnega morja in olajšav, ki bi jih Nemčija imela pri svoji preskrbi potrebnih stvari iz sovjetske Rusije, je zbu-

jalo vedno mojo pozornost. V zvezi s tem moram na žalost priznati, da rešitev tega vprašanja ni najlažja, če upoštevamo dolžbe o morskih ožinah. Ker vojnoje se države niso pooblašene, da bi poslane svoje vojne ladje v Črno morje, se morata zavezniški državi prilagoditi sklepom Društva narodov in izvajati sporazum o medsebojni pomoči, ki je bil sklenjen v okviru pakta Društva narodov. V sedanjem trenutku ni nobenih olajševalnih pogojev, da bi mogli posredovati in je zaradi tega naš prodor v Črno morje otežkočen. Predpostavka, da bodo izbruhle sovražnosti kot posledica naše pobude, nas na podlagi vsega zgoraj navedenega privaja do tega, da se bavimo s posledicami, ki bi nastopile glede obrambe Turčije.

Berlin, 4. jul. s. K večerajšnji objavi dokumentov o svojetasni angleško-francoskih načrtih za razširjenje vojne na Balkan in Skandinavijo pripominja davi nemški radio, da je s temi dokumenti močno kompromitiran tudi turški zunanji minister Saradzoglu. Radio izraža upanje, da bo turški narod to dejstvo upošteval. Nadalje navaja nemški radio, da je v objavo dokumentov enako kompromitiran francoski veleposlanik pri turški vladi Massigli.

Nemški radio izraža tudi mnenje, da bodo morali objavljeni dokumenti odpreti oči o angleško-francoskih namelih Rusiji, švedski in Turčiji. Glede Rusije pravi, da bo to posebno neprijetno angleškemu ministrskemu predsedniku Churchill in v sedanjem trenutku, ko si London posebno prizadeva, da zboljša svoje odnose za Moskvo.

Nemške ugotovitve

Berlin, 4. julija. AA. Nemški tisk piše, da je bila nevarnost razširitve vojne odstranjena zaradi nemškega nastopa. »Völkischer Beobachter« smatra, da bo turški narod sedaj, ko so objavljeni dokumenti francoskega generalnega štaba, in ki se nanašajo na francosko-angleške namene v Turčiji, uvidel v kakšni nevarnosti se je nahajal. Tudi »Hamburger Fremdenblatt« se bavi največ z onim delom objavljenih dokumentov, ki se nanašajo na Turčijo in v katerih se jasno izražajo nameni zapadnih demokracij. List pravi, da bi bila morala Turčija postati sredstvo za izvedbo ciljev zapadnih demokracij. Na ta način naj bi bil zalet plamen vojne ves Bližnji vzhod. London in Pariz sta mislila, da bosta svojo »križarsko vojno« tudi v resnici lahko izvedla.

Italijanski komentarji

Rim, 4. julija. AA. (Stefani). Italijanski tisk objavlja pod debelimi naslovi komentarje k objavi tajnih dokumentov francoskega generalnega štaba. Listi naglašajo, da sta zapadni demokraciji šli za tem, da se razširi vojna na vso Evropo. To objavljene dokumente v celoti dokazujejo. »Popolo di Roma« naglašuje nepobitost teh dokumentov in pravi, da ti dokumenti jasno dokazujejo namene francoskega generalnega štaba, ki se pa niso mogli popolnoma izvršiti.

Torpediranje angleškega luksuznega parnika

Nemška podmornica je ob škotski obali torpedirala
parnik, ki je vozil nemške in italijanske internirance —
Število žrtev je zelo veliko

London, 4. jul. s. (Reuter). O torpediranju angleškega luksuznega parnika »Arandora Star« (15.500 ton), ki je vozil nemške in italijanske internirance iz Anglije v Kanado, poročajo še nadalje podrobnosti.

Na ladji je bilo približno 1500 internirancev ter 500 mož posadeke in angleških vojakov, ki so stazili internirance. Ladja je bila torpedirana v bližini škotske obale ob 6. junija. Nemška podmornica je izstrelila torpeda brez vsakega svara. Potniki in člani posadeke niso imeli nič časa, da se rešijo v rešilne čolne, temveč so morali po veliki večini kar poskakati v morje. Zaradi tega je število človeških žrtev zelo veliko. Točnega števila žrtev še ni bilo mogoče ugotoviti. Doselej je bilo rešenih okoli tisoč potnikov, oziroma članov posadeke. Izmed ostalih, ki jih pogrešajo, pa so jih najbrže nekaj, ki se rešile angleške ladje, ki se zaenkrat še niso javile admiraliteti. Naj-

več žrtev je zahtevala katastrofa med Italijani. Med potniki je prišlo v trenutku katastrofe do bojev, ker je vsakdo hotel rešiti svoje življenje. Angleške straže so morale intervenirati z orožjem v roki. Kapitan in častniki potopljene ladje so ostali do zadnjega trenutka na ladji in so se menda z ladjo potopili.

Potopitev francoskega prekomornika

London, 4. jul. s. (Reuter). Nemški radio javlja, da se je v bližini francoske obale potopil 28.000-tonski francoski prekomornik »Champagne«, last družbe Compagnie Generale Transatlantique. Parnik je zadel na mino. Vozil je v Zedinjene države večje število potnikov, ki pa so bili vsi rešeni.

Akcija za latinsko-katoliško fronto

London, 4. jul. (C. Z.). Večerajšnji »Times« piše v uvodniku, da skuša Italija z nemško pomočjo pridobiti Petainovo vlado za ustanovitev skupne latinske in katoliške fronte proti boljševizmu. Dobro je znano, da sta tako Petain kakor Weygand fanatična katolika. V Londonu so se pojavile tudi domneve, da podpira italijansko akcijo za ustanovitev take fronte tudi Vatikan.

Vichy, 4. jul. s. (Reuter). Vlada maršala Petaina namerava predložiti francoskemu parlamentu in senatu spremembo ustave. V to svrhu bosta v kratkem sklicani obe francoski zbornici v Vichyju k seji. Uradno francosko pojasnilo o načrtu nove ustave pravi, da bo ustava smela in modro zagovarjati suverenost in prestiz Francije ter podala jamstva za pravice in delo države in rodbine.

Nemčija ne priznava švicarskih diplomatov v zasedenih državah

Bern, 4. julija. AA. (Stefani). Nemška vlada je obvestila švicarsko poslanstvo v Berlinu, da ne bo več priznala švicarskih diplomatov v Belgiji, Luksemburgu, Niz-

zemskem in na Norveškem ter da se morajo ti diplomati do 15. t. m. umakniti s svojih položajev. V zvezi s tem se zastavlja zdaj vprašanje, kaj bo z diplomatskimi zastopniki omenjenih držav v Bernu kakor tudi zastopniki poljske vlade. Švicarska vlada je to vprašanje začela preraštevati.

Španski begunci v Mehiki

Washington, 4. julija. AA. (Reuter). Odpor za preskrbo beguncem sporoča, da je mehiška vlada dovolila prihod v Španijo španskim beguncem. Gre v prvi vrsti za one španske begunce, ki so živeli na končani državljanski vojni v Franciji.

Predsednik argentinske republike obolel

Buenos Aires, 4. jul. AA. (DNB). Po uradnem sporočilu je predsednik republike Ortis zaradi bolezni predal začasno dolžnost podpredsedniku republike Castilu. Zdravniško sporočilo o stanju predsednika Ortisa pravi, da je predsednik fizično izčrpan in da mu je potreben daljši odih.

Smrt nemškega generala

Berlin, 4. julija. AA. (DNB). Večeraj je umrl general v. Winterfeldt, ki je bil pred svetovno vojno nemški vojaški odbojalec v Parizu, za časa premirja v svetovni vojni pa zastopnik nemške vlade na mirovni konferenci. Umrl je zaradi bolezni na srcu.

Nemčija nima sovražnih namenov proti Švici

Berlin, 4. julija. e. (DNB). Glede na poročilo o izgonu berlinskega dopisnika lista »Neue Zürcher Zeitung« zaradi njegovih tendencioznih poročil je del inozemskega tiska navajal, da je to v zvezi z neposrednim vpadom nemških čet v Švico. Z nemške merodajne strani se to tolmačenje smatra za nesmiselno in v nobenem primeru ne odgovarja dejstvu in nemškim namenom.

Iz Škofje Loke

Slovesna akademija meščanske šole. Škofjeloška državna meščanska šola je svoje osmo šolsko leto zaključila z akademijo na Vidov dan. Lepi šolski slovesnosti so prisostvovali predstavniki državnih oblasti, županstva. Zajednice doma in šole, častniškega zbora, duhovščine, učiteljskega ostalih šol, staršev in prijateljev mladine sploh, ki so risalnico do kraja napolnili. Pročelje dvorane je bilo okrašeno z zelenjem in zastavami, sliko Nj. Vel. kralja ter reliefom celokupne Jugoslavije z mejami v državnem traku. Izredno šolsko slovesnost je otvoril ravnatelj zavoda g. Karel Sovre s pozdravnimi besedami, nakar je pevski zbor zapel pod vodstvom g. pevovodje Franca Babića več pesmi, med njimi Oj, Kosovo! Slavnostni govor je imel učitelj g. Janez Grum, ki je prikazal vso veličino Vidovega dne. Nato so tri deklice v narodnih nošah — slovenski, hrvatski in srbski — prednašale umetniško »Tri kapije krvi«. Posrečen je bil prav tako zamiselek, da se je v podobi ciklusa, nepretrganega podajanja prikazalo, kako so budili naši pesniki in pisatelji narodno zavest. Od Vodnika so prešli izvajalci na Preserna, potem pa na Gregorčiča in Askerca. Vmesne pevke in glasbene točke, ki je bila posrečena izpopolnitve celote, ki je žela polno odobravanja. Ljubek in osvajač je bil nastop devetih telovadk v belih krojih. Dijski pevski zbor je zapel tri pesmi: Jezusku puseleček, Na ranilu in Molitev. Vse pesmi so bile podane z občutkom. Zadnja pesem je skladba g. pevovodje samega. Državna himna je zaključila slavo, potem pa so si navzoči ogledali razstavo risarskih in ročnih izdelkov deklic in dečkov.

Z Jesenic

Huda nesreča pri delu. Večeraj okrog 11. dopoldne se je v parni centrali KID pripetila huda nesreča. Leopold Poznik, 28letni samski delavec iz Mojsstrane, je bil zaposlen pri prevažanju premoga v parno centralo. Pri tem mu je padlo vedro, naloženo s premogom, na glavo, ker se je pri dvigalniku napravi pretrgala žica. Siromak je obležen nezavesten na tleh. Silen udarec mu je strl lobanjo. Prepeljali so ga takoj na rešilno postajo, od tam pa v bolnico bratovskega skladišča. Poškodbe so tako hude, da je malo upanja, da bi okrev.

Sport. SK Bratstvo na Jesenicah priredi 20. in 21. julija svoj vsakoletni športni dan z nastopom vseh odsekov in ob sodelovanju sportnikov iz vse države. Kakor vsako leto, tako bo tudi letos ta dan revija dolgoletnega dela ter športnih uspehov. Uprava Bratstva prost vsa sorodna društva in klube, da po možnosti v omenjenih dneh ne prirejejo svojih prireditvev ali izletov. Vodstvo kluba že danes vabi vse ljubitelje sporta za 20. in 21. julija na Jesenice.

Iz Novega mesta

Več kot nemarnost. Podaljšek Seidlove ceste, ki se odcepi pri Turkovi hiši in vodi izletnike proti Trški gori, je vedno polna fekalij, ki povzročajo neznozen smrad v vsej tamošnji okolici. Zaradi neizpeljane kanalizacije se gnojnica razliva po omenjeni cesti do Zdravčeve vile in se steka do Turkove hiše. Smrad, ki ga širi po vsej okolici, silni stanovalec, da imajo preko dneva zaprta vsa okna. Pojavili so se v velikem številu tudi komarji, ki so postali že prava nadloga. Glede na to je nujna potreba, da se uredi prepotrebna kanalizacija, kajti tudi za te zadeve obstajajo zakoniti predpisi. Vsekakor pa je potrebno, da se za zadevo malo pozanima mestna občina, kakor tudi pristojna sanitetna oblast.

Malo verjetna pa resnična. Na naši gimnaziji ima peti razred v svojih šolskih klopek komaj par ducatov dijakov. Pri pregledu šolskega investija se vidi, da je omenjeni razred v ocenah najslabši na zavodu. V razredu je namreč padlo nič manj in nič več kakor 19 dijakov. Nekateri izmed njih imajo sicer ponavljalne izpite, kar pa stvari mnogo ne spreminja. Človek se pri teh nerazveseljivih učnih rezultatih nehoti sprašuje, kdo je njihov krivec.

Planinski dom na Gorjancih. Želja vseh Dolenjcev je, da bi se že končno postavil na Gorjancih planinski dom, kakršnega imajo naši planinci že dolgo v načrtu. Na konferenci turško-prometne zveze smo čuli, da bi radi postavili na Gorjancih svoj planinski dom. Belokranjci kakor tudi Žumberčani. Vsi trije pa imajo doslej zbranih le toliko denarnih sredstev, da bi mogli zgraditi enega samega in še tega povsem skromnega. Glede na to, da želja vseh ljubiteljev Gorjancev, da se vsi trije faktorji sporazumejo in zgradijo skupen dom, ki bo vsem ustrezal potrebam. Vsekakor bi bilo malce čudno, če bi gradili na Gorjancih kar tri planinske domove, ki bi gotovo bili obsojeni v propast.

Iz Metlike

Kresovanje. Dravi na predvečer praznika slovenskih bratov sv. Cirila in Metoda priredi CM podružnica v Metliki kresovanje. S priznanjem se tolašči pripravljeno dejstvo, da zbere potrebno kurivo in pod vodstvom učitelja g. Vilfana zgradi ogromen kres, ki bo viden daleč naokoli.

Čebelarstvo skrbni. Letošnje leto našim belokranjskim čebelarjem res ni naklonjeno. Izredne padavine so preprečile hero na sadnem drevu in toliko obetajoči akciji, odpovedala pa je tudi travniška paša, tako da stoji resno zaskrbljeni pred prazniki ploditvi in meditvi svojih ljubljencev. Le v redkih krajih se zanašajo na pičel donos, ki pa bo do ajde prepotreben čebelar samim. Živahnost družin je zelo padla in jo bo mogoče dvigniti le s skrbnim krmiljenjem, sicer pa od slabih družin tudi jeseni ni pričakovati sladkega donosa.

Inserirajte v »Sl. Narod«!

Invalidski dom v Ljubljani

Poslopje bo najbrž sezidano na oglu Jegličeve ceste
in Bohoričeve ulice

Ljubljana, 4. julija. Invalidi so imeli prva leta po vojni celo vrsto domov. Zdaj nimajo prav za prav nobenega, čeprav so nekatera poslopja pravno še njihova last, a so prešla pod upravo drugih ustanov. Zdaj nimajo naše invalidske organizacije niti poslopja za najpomembnejše ustanove. Že pred leti smo v posebnem članku opozorili, kako neprimerne, tesne in nezdružne prostore ima protalna delavnica v Ljubljani. Šentpetrška vojašnica je bila tudi nekaj časa invalidski dom, a postopno so invalidi izgubili prostore v nji. Zdaj je tam samo še protalna delavnica in skromni pisarniški prostori oblastnega odbora Udruženja vojnih invalidov. Protezni delavnici so tudi že odpovedali prostore. Potreba po primerem poslopiju, kjer bi naše primerne prostore invalidske ustanove, je postala zadnje čase še posebno aktualna.

Ljubljanski občinski odbor invalidskega združenja je začel že lani novembra akcijo, da bi invalidi dobili v Ljubljani svoj stalni dom. V tem domu naj bi našli primerne, higijenske in dovolj velike prostore invalidsko sodišče, protalna delavnica, invalidski odesk banke uprave, invalidsko združenje s svojimi ustanovami in v njem naj bi bilo tudi nekaj sob za potujoče invalide.

Občinski odbor je v posebni, obširni vlogi, naslovljeni na upravo Narodnega invalidskega fonda, utemeljeval potrebo po invalidskem domu v Ljubljani. V vlogi je bilo navedeno, da je ogrožen obstoj protalne delavnice, ker ima odpovedane prostore. Sedanji prostori pa tudi ne ustrezajo namenu protalne delavnice, ker so mnogo pretesni, a razen tega so še nehijski. Nekaj neogibno potrebnih prostorov delavnice sploh nima, in sicer čakalnice in prostora za pomeganje ter kopalnice za delavstvo in invalide; prostori, ki jih ima, so pa zelo tesni. Prav tako nima primernih prostorov invalidsko sodišče in se mora prenesto selti. Invalidi, ki prihajajo pogosto v Ljubljano iz podeželskih krajev zaradi posredovanj v organizaciji in drugih uradih, tudi težko dobe prenočišče, ki bi ustrezalo njihovim gmotnim razmeram. Kaže se pa tudi potreba, da bi bile invalidske ustanove združene vsaj blizu, če že ne pod eno streho.

Vloga je bila pri upravi Narodnega invalidskega fonda v Beogradu sprejeta z razumevanjem. Zato je tudi obiskal Ljubljano načelnik ministrstva za socialno politiko Hofmanovič, ki si je ogledal prostore

protezne delavnice. Prepričal se je, da prostori v šentpetrski vojašnici v resnici niso primerni. V zvezi s tem se je razgovarjal z načelnikom socialnega oddelka banke uprave Kosičjem in ljubljanskim županom dr. Adlešičem. Razpravljali so, kje bi bilo v Ljubljani primerno zemljišče za invalidski dom, ki bi ga kupili od mestne občine. Ljubljanski občinski odbor se je ponovno obrnil na upravo Narodnega invalidskega fonda in jo prosil, naj se izjavi konkretno o rešitvi tega vprašanja.

Vprašanje nakupa zemljišča za invalidski dom je postalo nedavno posebno aktualno, ko je mestni svet sklenil, da je mestna občina pripravljena prodati parcelo na oglu Jegličeve ceste in Bohoričeve ulice za 825.000 din. To je banška uprava sporočila upravi Narodnega invalidskega fonda, da bi uprava pripravila primerne kredite za zemljišče in zidanje.

Da se resno pripravljajo na zidanje invalidskega doma v Ljubljani, sprevidimo že po tem, da so v tehničnem oddelku banke uprave izdelali načrte. Pri izdelavi načrtov so bile upoštevane vse želje in potrebe invalidskih ustanov v Ljubljani.

Poslopje bo precej veliko. Ob Jegličevi cesti bi stal glavni trakt, ki bo trinadstropen, če se jim bo posrečilo dobiti dovolj kredita, sicer pa dvonadstropen. Ob Bohoričevi ulici bi bil enonadstropni stranski trakt. Prilike in polovico prvega nadstropja bi zavzela protalna delavnica. Druge prostore bi poveljeval invalidsko sodišče, invalidska organizacija s svojimi ustanovami, nekaj sob bi pa določili za prenočišča potujočih invalidov. Vse te prostore bi lahko razvrstili v prilike in dveh nadstropjih. Poslopje bi pa nič ne donosalo, če bi služilo samo tem namenom. Zato nameravajo določiti tretje nadstropje za stanovanja, kar je upoštevano tudi v načrtu.

Odločitve se ni, ker še niso odobreni krediti in ne moremo še napovedati, ali bo invalidska organizacija prodrla v vsem obsegu s svojimi zahtevami. Upanje pa je, da bo uprava Narodnega invalidskega fonda stila vse potrebno za preskrbo kreditov, saj je doslej kazala vse razumevanje za zahteve naših invalidov. Toda treba bo početi, če zaradi tega, ker je sklep mestne občine za prodajo zemljišča obvezen za občino samo do 1. avgusta. Zemljišče bi morali kupiti že v tem mesecu, to se pravi, krediti bi morali biti pripravljeni najpozneje v prihodnjih tednih.

Velik požar v Bonačevi tovarni na Količevem

Pogorelo je veliko skladišče celuloze s štirimi lopami
škodo cenijo na 2 milijona dinarjev

Ljubljana, 4. julija. Nad mestom in široko okolico je večeraj pred 17. nastala silna nevihta, ki je trajala nad eno uro. Oblaki so se pripodili od zapada in severovzhoda, nastal je silen piš, ki mu je sledil naliiv, vmes pa je grmel in so švigale strele.

Medtem ko se je nad Ljubljano nevihta že pomirila, pa je topovski strel z Gradu opozoril Ljubljančane, da je nekje v okolici nastal požar. Šele kasneje se je zvedelo, da je nastal ogenj v Bonačevi tovarni na Količevem pri Domžalah. Ogenj je zaletel strela, ki je udarila okrog 17.15 v skladišče št. 13, ki je bilo leseno in natrpano s celulozo, lesovino in papirnimi odpadki. Skladišče je bilo dolgo okrog 100 in široko okrog 40 m. Ogenj so v tovarni takoj opazili in je tudi takoj nastopila tovarniška gasilska četa, razširila pa se je požar z naravnost bliskovito naglico in je bilo ostrejšje skladišča že po hipu zajel vse silno vnetljivo blago v skladišču. Tovarniški gasilci so pričeli gasiti z dvema motorškama, ogenj pa je kmalu preskočil še na leseni lopi št. 12 in 14, v katerih je bila prav tako nakopičena celuloza ter odpadki papirja, v teku pol ure sta se vneli tudi lopi št. 10 in pa 11.

Domaci gasilec so prihiteli na pomoč še gasilske čete iz Domžal, Vira, Radomlja, Kamnika, Mengša, Loke, Stoba, Homca. Duplice in razen še nekaterih drugih iz kamniškega okraja prostovoljni gasilci iz

Ljubljane in gasilska četa iz Šiške. Vseh skupaj je bilo na delu pri gašenju 19 motornih brigad, ki so se razvrstile ob levem bregu potoka Milnišice in ob tovarniških bazenih, tako da gasilci glede vode niso bili v zadregi in so lahko požarišče obdelovali z mogočnimi in gostimi curki vode. Zaradi silnega izžarevanja in vročine so se mogli približati gorečim objektom samo na 15 m. Gašenje so omejili potem, ko je ogenj zajel že razen velikega skladišča tudi bližnje lesene lopi, v glavnem na ohranitev ostalih velikih skladišč in zidanih tovarniških objektov. Bila je že velika nevarnost, da zajame požar skladišče smole, kar pa so preprečili že domaći tovarniški gasilci, in da preide ogenj na skladišče že izdelane papirja.

Sprizco vzorne organizacije gasilske akcije so postali združeni gasilci gospodarij položaja že okrog 18, in so ukrenili vse potrebno, da se požar ni mogel razširiti na omenjene objekte.

Ogenj je popolnoma uničil veliko skladišče celuloze, lesovine in papirnih odpadkov kakor tudi štiri lopi z enakim blagom, v katerih je bilo to blago natrpano do 8 m visoko. Požar je trajal pozno v noč in je bila vsaka nadaljnja nevarnost popolnoma onemogočena šele malo pred polnočjo.

Škoda zaradi požara na Količevem je po prvih cenitvah okrog 2.000.000 din. Tovarna je bila zavarovana pri zavarovalni družbi »Slavija« v Ljubljani.

Zahvala Rdečega križa V Ljubljani sami je RK nabral blizu 60.000 din

Ljubljana, 3. julija

Dnevi nabiralne akcije za opremo naših bolnišnic so za nami. Uspeh je bil nad vse povprečen. V Ljubljani sami je bilo v nabiranih Rdečega križa nabranega 59.013,25 din. V službi ene misli — ljubezni do bližnjega v nesreči — so se pri požrtvovalnem sodelovanju znašli rami ob rami, plemenito tekmuječi med seboj, naši javni delavci in naše odlične slovenske žene vseh slojev in smeri. Nad 600 jih je bilo, ki so se postavili med aktivne sodelavce Rdečega križa, ki so manifestirali za misel Rdečega križa javno na način, ki zahteva vso nesebičnost, mnogo apostolske vneme in dostikrat precej samozatajevanja. Njim predvsem velja naša prisrčna zahvala!

S posebnim zadoščenjem moremo poudariti, da je več kot polovica Ljubljančanov darovala za Rdeči križ. Bila je to zbirka malega človeka, ki je dal z veseljem srcem vsaj dinar, če več ni mogel. Ganljivo so bili prizori, ki so nam jih opisovale nabiralke. Tri četrtine nabranega denarja so dali naši preprosti, skromni soseski. Vsakemu posebej: hvala lepa!

Prav tako smo srečni, da se moremo javno zahvaliti našim dobrodelnim, prosvetnim in narodnim organizacijam vseh smeri, ki so stavile Rdečemu križu svoje priznane članstvo in sodelništvo tako rade na razpolago. Njih plemenito tekmovanje je pokazalo, da je stvar Rdečega križa obkrožena narodna zadeva, kateri se ne sme odtegniti nihče, kdor ima čuteče srce za trepetnega brata. Da je ta zavest v Ljubljani popolnoma in vsestransko prodrla, smatramo za najpomembnejši uspeh 22. in 23. junija.

Javno zbiranje denarja za opremo naših bolnišnic je zaenkrat zaključeno, naše delo pa gre naprej. Javnosti, ki je darovala, bomo položili račun, kako bomo nabrali denar porabili. Upamo, da bo ta račun zadovoljil nabiralce kakor darovalce in jih izpodbudil, da spet prisikajo, kadar bo Rdeči križ ponovno klical na pomoč.

Pododbor Rdečega križa za mesto Ljubljano.

Poklicne posvetovalnice

Ljubljana, 4. julija. Anketa o vajencih l. 1937 v Ljubljani je pivila zelo blagodejno, tako da so se na pristojnih mestih začeli zavedati, da je treba vajenskemu vprašanju posvetiti večjo pozornost. Banška uprava sama je takoj še istega leta ustanovila poklicno posvetovalnico, v kateri imata zdaj že dva uradnika stalno dovolj dela. Preizkušata učence na vseh srednjih šolah po banovini, za kateri poklic bi bili sposobni. Razen tega preizkušata vajence pred nastopom učenja v obrti, za katero bi se naj odločili. Ta urad se bo še izpopolnil, ker je njegovo področje, dokler imamo samo poklicno posvetovalnico za vso banovino, preveliko. Potrebno bi bilo ustanoviti enaki ustanovi vsaj še v Mariboru in Celju. Zadeva je aktualna prav zdaj, pred začetkom novega šolskega leta.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zadnja poročila: Zakaj ni stopil Egipt v vojno

Bivši egiptski ministrski predsednik o angleški zahtevi po italijanski objavi vojne

Rim, 4. julija. AA. (DNB). Bivši egiptski predsednik vlade Ali Maher paša, ki je bil pred kratkim razrešen svojih dolžnosti, je pojasnil pred ožjim krogom senatorjev okoliščine, ki so povzročile njegovo ostavko.

Iz teh navedb, ki jih objavlja »Messagero«, izhaja, da je kralj sprejel ostavko Ali Maher Paše zato, da bi se Egipt izognil težki zunanje politični krizi. Ali Maher paša je dejal, da je Anglija takoj po italijanski objavi vojne zahtevala po angleškem vrhovnem poveljstvu, da Egipt brez spravevanja parlamenta objavi takoj Italiji vojno in da naj egiptske čete preidejo takoj v napad. Ali Maher paša je odločno odklonil to zahtevo angleškega vrhovnega poveljstva in izjavil, da pod nobenimi okoliščinami ne more dovoliti kršitve ustave. Nato je angleško vrhovno poveljstvo energično zahtevalo ostavko vlade. Kot opravičilo je navajalo, da vlada ni več izraz narodnega razpoloženja in da je njen postopek v nasprotju z duhom angleško-egiptskega sporazuma iz leta 1936.

Takoj nato je kralj sklical vse bivše predsednike vlad ter sedanjega predsednika parlamenta in senata na sejo, ki so ji prisostvovali tudi volje strank. Ali Maher paša je na tej seji poročal o zahtevi Angležev, naj Egipt stopi v vojno na strani Anglije. Na tej seji je dejal Ali Maher paša, da je vlada popolno soglasje, da predstavlja angleška zahteva vmešavanje v notranje razmere Egipta in da je v nasprotju z določbami pogodbe med Anglijo in Egiptom. Istočasno je bilo sklenjeno, da Ali Maher paša poda v interesu države in lažje rešitve krize ostavko.

Današnje italijansko vojno poročilo

Rim, 4. jul. br. (Stefani). Vrhovno poveljstvo italijanske vojske je objavilo opolne naslednje vojno poročilo:

Nemški vojaki na trgu Concorde v Parizu

Uspešno delo litijske meščanske šole Priprave za zgraditev novega šolskega poslopja

Litijski okraj, kamor spada tudi doberšen del Dolenjske, je vseh vrstnih šol okoli 100, ima prelo meščanskih šol. Čeprav smo pred vrati Ljubljane, in sredi naše banovine, imamo v vsem okraju le dve meščanski šoli. Najprej smo jo dobili v Liti, za nami so jo dobili še Zagorjani; že dalje časa pa se potegujejo za meščansko šolo tudi na dolenski strani našega okraja in sicer si jo žele tako v Višnji gori kakor tudi v Stični. Uspeha, žal, doslej še ni nobenega. Ker ni nobene meščanske šole vse od Ljubljane pa do Novega mesta, bi bilo res nujno potrditi meščansko šolo še nekam sredi železniške proge in ugoditi želji prebivalcev iz južnega dela našega srezu.

Litijska meščanska šola je zaključila z letošnjim Vidovim 5. leto obstoja. Sedaj je izšla že druga skupina maturantov. Ravnateljstvo je izdalo ob zaključku tiskano letno poročilo, ki prinaša mnogo zanimivosti o delu in življenju naše meščanske šole. V tem letu sta dospeli na našo meščansko šolo učiteljici gđe. Nana Cejan in Josipina Stegu, ki sta se uspešno zvičeli v Liti.

Litijsko meščansko šolo je obiskovalo 108 učencev in učenk. Šolarji so bili tudi iz drugih krajev in so prihajali v Liti z vlakom z Kresnice in Jevnice. Neki šolar je prihajal celo iz Javorja nad Liti in tudi v hudi zimi, ko je segal sneg čisto do kolen in je bil izreden mraz. Vrli dijak ni nikoli izostal, čeprav je moral po dve uri daleč skozi zamete v šolo. Iz takih študentov bo res še kdaj kaj prida. Iz uradniških družin sta bila 2 učenci, od trgovcev 3, iz obrtniških družin 14 otrok, iz kmečkih družin 27 šolarjev, od delavcev 12 dečkov in 12 deklic, iz ostalih (zasebnih uslužbencev, državnih in samopopravnih uslužbencev pa 35 otrok). Naša šola ima obrtno industrijsko smer.

Završni izpiti so bili pod predsedstvom domačega ravnatelja g. Vladislava Rojca. Z odliko so napravili malo maturo Rozina Anton, Vadenja Marija in Strman Drago. Šolska mladina je imela več ekskurzij, tako v domačo tovarno furnirja, ki je last industrijske g. Borisa Samse, ogledali so si v jeseni tudi novo sušilnico v Šmartnem ter predmestje. Na celodnevni ekskurziji so si ogledali hrastniško steklarino in kemijsko tovarno. Glavne letne ekskurzije so bile na Prežganje, na Javorje in na Sv. goro, absolutno pa so pohiteli na zaključno potovanje v Zagreb in na Plitvička jezera. Sredi junija je bil pouk zaradi meningitide predčasno zaključen, zato je izpadla tudi nameravana razstava in Vidovanska proslava. Med največje ovire stejem okolnost, ker nima meščanska šola še lastnega poslopja.

Ze pet let domuje pod tujo streho v Dekliškem domu na Stavbah. Zaradi prepotrebne nove šole je bilo že več komisij, a do zidave še ni prišlo. Letosnje pomlad pa se je menda storil v tem pogledu odločujoč korak. Posebna komisija si je izbrala tri stavbišča in je banska uprava izdala potem odločbo, naj se zgradi nova meščanska šola na Grbinu. V predpisnem času ni bil podan noben ugovor, vendar je sedaj preteklo po ogledu že več tednov, zadeva pa je zopet utihnila. K postavitvi nove stavbe bo treba nujno pristopiti, saj ima šolski odbor že okrog milijon dinarjev prihrankov. Glede na dejstvo, da se stavbeni material sproti draži, bi bila nujnost odločitve res na mestu. Denar, ki ga je zbralo naše ljudstvo v stavbeni rond, ima zaradi naraščajoče draginje vsak dan manjšo vrednost.

Prihodnje šolsko leto se bo začelo vpisovanje 2. septembra za I. razred, za ostale tri razrede pa 3. in 4. septembra. Otvoritvena služba boja bo 9. septembra ob 9. uri.

Pri izobrazbi naše doline bo imela naša meščanska šola že v kratkem viden vpliv, zato želimo vsi, da bi se naša meščanska šola čim prej naselila v lastno poslopje in se tako uspešneje razmahnila ljudstvu v korist, občini in državi v ponos.

Iz Trbovelj

Pridelovalcem sena v Trbovljah. Pristojna oblast obvešča, da so v zadnjem času izvozili iz dravske banovine večje količine sena. S tem so bile prizadete zlasti potrebe vojaških oblasti na področju dravske banovine. Vsi pridelovalci sena se opozarjajo, da vojaške oblasti kupujejo in plačajo po najvišjih dnevnih cenah vse razpoložljive količine sena, slame, ovsu in koruze. Dolžnost vsakogar je, da omenjeno blago ponudi in proda prvenstveno za vojaške potrebe dravske divizijske oblasti in šele potem zadosti naročilom ostalih interesentov. Ponudbe za razpoložljive vagonse pošiljke stisnjene sena ali slame je poslati najbližjemu garnizonu ali pa neposredno intendanturi dravske div. oblasti v Ljubljani. Blago je plačljivo takoj po prejemu po cenah, ki niso nikakor nižje od cen, ki jih plačujejo privatniki!

V mesecu juniju je bilo v Trbovljah zaklanih 90 glav živine in sicer 45 prvovrstne, 30 drugovrstne, 1 tretje vrste, pet klobasarij in devet glav za vojaške potrebe. Kot klobasarije označena goveja živina se predela izključno v mesne izdelke. Kakor je razvidno iz navedenega, se kakovost mesa pri nas zboljšuje ter se tretjevrstno meso že sploh več ne prodaja. Cene

mesa so v smislu predpisanih maksimalnih cen. Vest o upeljavi treh zaporednih brezmesnih dni je pri trboveljskih mesarjih izzvala nezadovoljstvo. Že sedaj so bili mesarji — kakor pravijo — precej oškodovani. Če se bo njihov obrat v bodoče še zmanjšal, bo seveda mesarska obrt še bolj prikrajšana. Tudi med delavstvom, ki je pri trdem delu precej navezano na mesno hrano, je bil najavljen ukrep sprejet z zaskrbljenostjo. Baje se pripravljajo akcija, da se Trbovljam kot izključno industrijskemu kraju dovoli prikladnejša ureditev brezmesnih dni! Vprašanje je seveda, v koliko se bodo te želje lahko upeševale. Končno bo le potrebno prilagoditi tudi industrijske žolodce bolj vegetarijanski hrani, ki se v poletnih mesecih nudi v izobilju!

Sportne vesti. Preteklo nedeljo je Amater igral z SK Jugoslavijo iz Celja. Tekma se je končala z rezultatom 9:0 za Amaterja. Igra je bila dosti zanimiva. Domači igralci so pokazali veliko premoč. Za prihodnjo nedeljo je Amater povabil v goste simpatično moštvo »Jadrana« iz Ljubljane. Gostje so nam znani po svoji odlični igri ter je trboveljska športska publika bila vedno zadovoljna, kadar so tekmovali pri nas. Nedeljska tekma se bo pričela ob 17. s predtekmi. Ljubljani nogometa vabljeno k polnostevni udeležbi!

Radioprogram

Četrtek, 4. julija

12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac ura. — 19.40: Objave. — 20: Deset minut zabave. — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 20.30: Operni spevi in dvospevi s spremljevanjem klavirja, sopran gđe. Nuša Kristanova, tenor g. Belizar Sanein, klavir prof. Marjan Lipovšek. — 21.15: Reprodukcijski koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Petek, 5. julija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček vseh lihih zvokov (plošče). — 12: Naša pesem (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Turistični tedenski pregled. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac ura. — 19.40: Objave. — 20: Planinsko cvetje v vrtu (Marjan Juvan). — 20.10: 80 let Mohorjeve družbe (prof. dr. Ivan Grafenauer). — 20.30: Koncert operne glasbe Sodelujejo: ga Mila Kogejeva, g. Jean Francel člana ljublj. opere in radijski orkester Dirig. D. M. Sijanecc. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za krajši čas (plošče).

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

50 PAR ENTLANJE

ažuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gospodstvska c. 12 in Franciščanska ul. 3. 4. L.

Oglašaj male oglase

Slovenski Narod
kor so najcenejši!

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi t najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Merlake«, Sv. Petra c. 76. 1373

BUMEN KANARCEK z obročkoma je prišel. Kdor ga pogreša, ga dobi pri g. Karlu Prelogu, Ljubljana, Gosposka 3. 1667

POHIŠTVO po naročilu, vsakovrstne stole, politirane oprave, vsa popravila najceneje: ZORMAN, Breg 14. 1669

KLIŠEJE
ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični med in medico dobite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/1.

MALINOVEO naraven, kg din 17.—, nudi HOMAN, Sv. Petra c. 81

POSEST

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

LEPE STAVBNE PARCELE v neposredni bližini mesta Celja naprodaj. — Vprašati pri: Faninger, Celje, Glavni trg 8. 1664

SLUŽBE

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODICNA

z malo maturo in trgovsko šolo — že izurjena v pisarniškem delu in pri blagajni — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Vpeljana«. 1500

MESARSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Janez Verdir — Tržič, Gorenjsko. 1663

PEKOVSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Matija Zupančič, Dol. Logatec 31. 1666

STANOVANJA

Beseda 50 par. Davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

STIRISOBN STANOVANJE v vili se odda z avgustom. — Naslov v upravi Slov. Naroda. 1665

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

PREPROSTE VSE VESTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINEJŠE

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporidi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 5.

Veliko in malo v mestu in na deželi, vse hoče v obilni meri uživati čudovito sonce. Toda Vašo na mraz navajeno kožo je treba najprej zavarovati z NIVEO, ker tedaj bo ostala sveža in zdrava. Zato nikar ne pozabite okrepčati svojo kožo z NIVEO, preden greste iz hiše.

Krinka ljubezni

Roman

— Pomirite se, oče. Če je bilo to klicanje preteklosti tako ognjevit, da me še zdaj prešinja, nisem takrat z nobeno kretljivo pokazala svoje razburjenosti. Priznavam pa, da je vse moje bitje drhtelo ob misli na preteklost. Prešinjala me je tako silna Prešinjala me je tako silna preteklost, da so se moji dvomi za nekaj časa razpršili. Bilo mi je, kakor da vidim pred seboj klečečega Renauda, ki sem ga tako vroče ljubila.

— Toda, če ni bil to on, kako je mogel obuditi spomine na preteklost?

— O tem sem mnogo razmišljala in prišla sem do zaključka, da je ta genij zla, ki nosi zdaj ime najčistejšega bitja — moj razum mi potrjuje njegov zločin, čeprav moje srce še omahuje v dvomih — da je zvedel naknadno za roman najine mladosti. Morda mu ga je odkrilo naključje. Nedomno je našel pisma... Nobena človeška usta bi namreč ne

bila mogla govoriti z njim o najinem romanu. Ko je zapustil Evropo nisem zahtevala od Renauda svojih pisem. Ali jih ni uničil? Morda so bila prišla v roke... drugega in sicer šele po petnajstih letih. Kdo bi mogel to vedeti? Na misel, da bi bila utegnila ta pisma izdati preteklost, me je bil privedel tudi prizor ljubosumnosti, ki ga je bila povzročila tiste dni markiza de Valcor. Mar ni bila že sama odkrila dokazov? Dokazov, ki jih ni bilo nikjer drugod razen v pislih, polnih strastne ljubezni?

— Toda čemu naj bi ne bil markiz v takem primeru še nadalje molčal, — je ugovarjal menih.

— Zato, oče moj, ker je bil morda nastal v njem psihološki preokret, čigar možnost priznava vaše globoko spoznavanje človeškega srca. Prešinen po sladkih spominih na preteklost me je morda ta mož nenadoma zagledal z resničnimi očmi tistega, ki naj ga v resnici predstavlja. Vajen živeti se povsem v lastnosti svojega vzora, se je morda razvel pod vplivom davne strasti. Morda se je bil tudi njegov ponos ujel v past. Tista nekdanja zmaga markiza nad mojo dušo, zmaga, ki se je morala zdeti dragocena in laskava komedijantu, prišedšemu iz kdove kakšnih nizkih slojev, je nedvomno razveljala njegovo strast. Gotovo se je hotel znova polastiti žene, nedostopne vsem, žene, ki je nekoč pripadala njegovemu plemenitemu predhodniku; hotel se je je polastiti, da bi si mogel biti svest enakopravnosti z njim. Pretreseno je bilo pa njegovo srce, ali da ne bo oskrnjena ta beseda — v najslabšem primeru, če je njegova domišljija, njegovo hrepenenje, njegova

vražja volja. Tako si lahko razlagam nenadni ogenj strasti, s katero me je obsul. To je bil zadnji žarek preteklosti, ah, oče moj, kako bi mogel človek zatrei tak privid. Ta mož je igral svojo strastno vlogo resnično. Nikoli ni vzbudil v meni v toliki meri iluzije tistega, za katerega se je izdal. Zbežala sem pred njim, oče moj... zbežala sem pred njim, ker sem se bala verjeti mu. Od vseh mask, s katerimi je zastiril svoj obraz, je tista, ki mu najboljše pristojna, ki mu jo pa stegram in s katero padejo tudi druge, to je maska ljubezni.

Oba sta umolknila. Zvezde so se bile približale zatonu. Tam daleč na obzorju je bila že napočila jutranja zarja. Straža je oznanila uro. Ali je bila že ena po polnoči?

Menih je zopet povzel besedo:

— No, torej, ker je markiz de Valcor obudil preteklost, je tudi priznal sebe za očeta vašega sina?

— Da!

— Ali je mogel odkriti svoje očetovstvo tudi v pislih, ki ste jih pravkar omenili?

— Gotovo, in sicer z vso odločnostjo.

— Toda potem? Njegova hči? Ali se je odpovedal namenu omožiti jo z...?

— Nikakor ne. Čemu naj bi storil to, če ni bil Renaud, če ni bil oče mojega Herveja. Kakor jaz pri svojem otroku, tudi on ni hotel streči srca svojega otroka.

— Toda...

— In tedaj mi je jel praviti nerazumljivo pravilico.

Prisiljen braniti pristnost svoje osebnosti, priznati sebe za Hervejevega očeta, je izjavil, da ni Michelin oče.

— Kaj! Mar ni ona njegova, markizina hči? — Po civilnem redu je. Toda markiz de Valcor mi je pod pečatom tajnosti odkril, da je njuna prva hčerka umrla nekaj dni po svojem rojstvu, ko je malo manjkalo, da ni umrla mati sama. Da bi rešili njo, so ji pritali hčerino smrt s tem, da so položili živga otroka tja, kjer je ležalo trupelce. Trenutna prevara se je izpremenila v trajno, ko je med počasnim okrevanjem markizo tako prevzela iluzija materinstva, da se je zdelo njeni okolici prekruto, vzeti ji otroka. Renaud sam, čeprav zelo težko, je zakrivil to zamenjavo in pozneje je sam tako vzljubil tujega otroka, kakor da je njegov. To drobno bitje je bilo dete greha, brez znanih staršev, brez imena. Toda usoda sama mu je bila po čudnem naključju naklonila starše.

— Ta prigoda je res čudna, nikakor pa ni edinstvena, — je pripomnil oče Eudoxios. — V svojem duhovniškem poklicu sem spoznal več takih skrivnosti. Zibelke pogosto krijejo v sebi velike tajne.

— Te tajne ne morem verjeti, oče moj.

— Zakaj ne?

— Naključje bi bilo preveč presenetljivo, če bi bilo to res, zakaj bi bil markiz de Valcor čakal tako dolgo, da bi mi to resnico odkril?

Menih je zamišljeno umolknil. Grofica je znova povzela besedo:

»MLADA SRCA«

Vesela zgodba družine, ki je hotela vedno imenitno živeti na tuj račun. — V gl. vlogah: Douglas Fairbanks Jr., Janet Gaynor, Paulette Goddard. PREDSTAVE ob 16., 19. in 21. uri.

KINO UNION, tel. 22-21

KDO JE PAMETEN

KEATON-om v glavni vlogi.

Vesela in nadvse zabavna filmska komedija s popularnim komikom BUSTER KINO SLOGA, tel. 27-30, ob 16., 19. in 21.

DNEVNE VESTI

Na praznik slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda 5. t. m. uradi banke uprave na budo poslovati.

»Iz »službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 53 z dne 3. t. m. objavlja uredbu o maksimiranju cen in prisilnem odkupu pšenice in koruze, uredbu o spremembah in dopolnitvah uredb o zakonsko močjo o gradnji in opremljanju sodnih poslopij in o urejanju zemljiških knjig, odločbo o razširitvi veljavnosti sporazumov glede sprememb tarifnega dela kolektivne pogodbe in grafični stroki na vsa petletja grafični stroki v dravski banovini, odločbo razsodniškega odbora v grafični stroki, popravek v uredbi o kontroli založbe blaga in razne objave iz »Službenih novic«.

Državni upokojenci in upokojenke, ki jim izplačuje pokojninske prejemke dravska finančna direkcija v Ljubljani, naj prošito za potrdilo o velikosti službenke davka, ki jih bodo potrebovali ob vpisu otrok v šole za šolsko leto 1940/1941, že v juliju ali vsaj v začetku avgusta t. l. Upokojenici in upokojenke, ki razen službenke davka na pokojninske prejemke plačujejo tudi davek v kakih drugi obliki, za katerega so obremenjeni pri davčni upravi, naj svojo prošnjo naslovijo na pristojno davčno upravo, vlože pa naj jo neposredno pri finančni direkciji, ki jo bo poslala pristojni davčni upravi s podatki o velikosti službenke davka na pokojninske prejemke. Prošnjam, kolkovanim v 10 dni, je treba priložiti za potrdilo kolek za 20. dan, za vsak zaproseni uradni prepis potrdila da kolek za 10 dni.

Železniška proga Črnomelj—Vrbovsko se gradi s polno paro. Skupen ogled na tej važni priliki priredili za svoje člane in povabljene goste Društvo inženjerjev v Ljubljani v soboto 13. popoldne in v nedeljo 14. julija t. l. Odhod iz Ljubljane v soboto 13. julija t. l. v vlakom ob 13.36 do Črnomlja, kjer bo po prihodu pregled priključka nove proge na obstoječo belokranjsko železnico, nato skupna večerja in prenočevanje. Zjutraj v nedeljo po zajtrku odhod s tovornimi avtomobili vzdolž trase proge skozi Vinico do Vrbovskega. Tu bo ogled del v velikem predoru in skupen obed, nato povratek po isti poti v Črnomelj, odkoder odhaja vlak ob 18.57 (prihod v Ljubljano ob 22.50). Deloma se bo hodilo peš, zato se priporoča turistična oblačila. Za večerjo v soboto ter zajtrk in obed v nedeljo bo poskrbljeno po zmerni ceni, za dodatna okrepčila pa je treba vzeti v se. Potrebno s seboj, prav tako primeren odelo za prenočevanje v železniških vozovih, ker je v hotelih le omejeno število prostorov, na katere imajo prednost oni, ki se prej prijavijo. Prevoz z avtomobili bo brezplačen. Samo obvezne prijave sprejema društvena pisarna (Kazina, II. nadstropje) le od srede 10. julija do 19. popoldne prijave se ne bodo mogle upoštevati. V prijavi je navesti, kdo reflektira na prenočišče v hotelu ali ne. Obenem je položiti (v prijavi) po pošti v znakmah) jamčevino za osebo po 20 din, ki se udeležencem med ekskurzijo vrne, sicer pa zapade v korist društvenemu podpornemu skladu. Ustne prijave se sprejemajo samo med poslovnimi urami v ponedeljek, sredo in petek od 17. do 19. Vozni stroški za vlak III. razreda do Črnomlja in nazaj (nedeljski povratni listek) znašajo 51 din, člani Slovenskega planinskega društva z urejeno legitimacijo pa lahko potujejo s skupno objavo po polovinski normalni ceni (skupaj 42 din).

Uredba o splošni kontroli uvoza. Na pristojnih mestih so sklenili, da bodo uvedli splošno kontrolo uvoza, to se pravi, da ne bo pod nadzorstvom le uvoz iz neklinjskih držav, temveč tudi iz klinjskih. V ta namen bo izdana uredba o razširitvi kontrole uvoza.

Uredba o reguliranju delovnih odnosov za primer, če je delojemalec poklican na orožne vaje. Trgovinski minister dr. Andrej je podal večerj novinarjem izjavo, da je predpisal uredbu o reguliranju delovnih odnosov za primer, ko so delojemalci poklicani na vojaško dolžnost. Ta uredba bo kmalu objavljena in uveljavljena. V uredbi je postavljen načelo, da poziv v vojaško službo razen za službo v stalnem kadru, ne ukinja službenega delovnega odnosa. Delodajalec je dolžan razen v izjemnih primerih, določenih točno v uredbi, sprejeti ponovno v službo svojega delojemalca, ko se vrne od vojakov, in sicer pod istimi pogoji, pod kakršnimi je bil zaposlen prej. Prav tako mora delodajalec sprejeti v službo delojemalca tudi v primeru, ako mu je odpovedal službo preden je odšel k vojakom in če se odpovedni rok ni iztekel, preden je bil delojemalec poklican k vojakom. Delojemalec, odnosno delodajalec lahko zaprosi za posredovanje pristojne upravne oblasti I. stopnje, da bi bili odpravljene nesporazumi ter da bi ne prišlo do procesov.

Dopolnitev uredb o maksimiranju cen pšenice in koruze. Po uredbi o maksimiranju cen pšenice in koruze in obveznem odkupu so dolžni vsi lastniki zalog pšenice in koruze prodajati prebitke Prizidu kot zastopniku države, ki ima prvenstveno pravico nakupov. Vlada je izdala ta ukrep, da bi zagotovila pravilno preskrbovanje vse države s pšenico in koruzo do nove žetve, a namesto, da bi prisiljevala državnih oblasti podpirali so v krogu pridelovalcev žita začeli ovirati izvajanje uredb, v stremljenju, da bi čim več zaslužili s poznejšo prodajo pšenice in koruze. Zato je potrebna izdaja dopolnitve uredb, ki bo po vseh iz Beograda najbrž objavljena v »Službenih novinah«. S to dopolnitvijo uredb bo omogočena vsaka spekulacija z živežem. Zaloge pšenice znašajo 4.000 do 5.000 vagonov, zaloge koruze pa 6.000 do 7.000 vagonov. Potrebno je, da se zaloge pšenice in koruze pravilno razdele, pa ne bo pobenega pomanjkanja do nove žetve.

Banska uprava banovine Hrvaške proti ustanovitvi centrala za bombaz v Beogradu. Kakor smo poročali namerava razvrednoteljstvo za zunanjo trgovino ustanovi

Centrala za nabavo bombaz in bombaznega prediva. Po projektu bi bila banovinska Hrvaške ustanovljena podcentrala v Zagrebu. V zvezi s tem je banaka uprava zavzela odločilno stališče proti ustanovitvi le ene centrala za vse državno področje. Hrvaški zahtevajo povsem samostojno centrala za področje banovine Hrvaške.

Nesreče. V ljubljansko bolnišnico so sredi pripravi 15letnega posestnikovega sina Ivana Bučarja iz Javorja nad Dobrušnjami, ki ga je brenil v glavo konj in ga obhujno poškodoval. Sedemnajstletni fotografirski vajenec Lado Saganov je večer po nesrečni naključju pošli zebelj in so ga morali zaradi bolecina, ki jih je obhujno spravili v bolnišnico. — Zidarski delavec Jože Požnik je večer padel pri neki stavbi na Mirju s dvigala in se hudo poškodoval po životu. — Delavec Viljem Pavc iz Starega trga pri Ložu je padel s koleza in si zlomil levo roko. — Zagorjak Matiji Petriču, ki je tudi doma iz Starega trga, je cirkularka odrezala pri delu prste na levi roki. — Angela Ključarjeva, žena železničarja, je večer padla v šiški s koleza in se hudo potolkla po glavi. — Smolo je imel tudi ključavničarski vajenec France Kravanja iz Ljubljane. Splezal je na česno, da bi se navžil sladkega sadu, pa je padel in si zlomil levo roko.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, sicer nenobit bistvenih sprememb sedanega vremena. Večerja je deževala v Ljubljani. Najvišja temperatura je bila v Splitu 30, v Zagrebu 29, v Ljubljani 28, v Kumboru 27, v Mariboru 26,5, v Beogradu, Sarajevu, na Visu, v Dubrovniku in na Rabu 26. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757,7, temperatura je znašala 15,8.

Iz Ljubljane

Šentpetrski podružnici Društva sv. Cirila in Metoda prižgo na šest jutranjega dne danes zvečer točno ob pol 9. na Gradu na šanah velik kres, h kateremu je vse občinstvo vladno vabljeno.

Iz Kresovanja na Rožniku, ki bo drugi ob 20.30, se bo gotovo udeležili vsi zavodni narodniki, da počastijo spomin na prva slovenska blagovestnika sv. Cirila in Metoda. Pri kresu bo zapel viški sokolski pevski zbor nekaj pesmi. Prepričani smo, da se bodo vsi zavodni narodniki drevi udeležili kresovanja na Rožniku in tako tiho in dostojno počastili spomin obeh slavanskih apostolov. V primeru skrajne slabega vremena bo kresovanje jutri ob isti uri in z istim spodbudo. Drevi vsi na Rožniku. Vabita visoka podružnica CMD in viški Sokol.

Iz Kresovanja v Mostah. Na predvečer naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda bodo drevi ob pol 21. prižgali podružniki CMD in KJZ ter močnanski Sokol na letnem telovadišču Sokola ob dolenski progi kres. Na sporedu bo petje, godba, umetniški ogled in dr. V primeru dežja bo kresovanje preloženo na 5. julij. Vabimo k obilni udeležbi.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani sporoča, da njegovi zdravniški jutri ne bodo ordinirali zaradi praznika Sv. Cirila in Metoda.

Iz Ljubljanske mestni uradi na praznik slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda jutri v petek ne bodo poslovati.

Iz Predsednika mestnega kulturnega odbora je kulturni odbor soglasno izvolil člana mestnega sveta, gimnazijskega direktorja Josipa Osana. Dosedanji predsednik gen. inspektor srednjih šol g. Silvo Kranec je po zakonu zaradi svoje funkcije pri banki upravi kot občinski nadrejeni oblasti moral svoje mesto v mestnem svetu ljubljanskem odložiti in se s tem tudi prenehati biti član mestnega kulturnega odbora.

Iz Lastniki prežne živine, zlasti konj, se opozarjajo, da v bodoče ne bodo mogli več dobiti živinskega potnega lista za živino, ki ne bo vpisana v vojaški evidenci; zato se v lastnem interesu pozivajo, da takoj prijavijo svojo živino, ki je do sedaj iz kakršnihkoli razlogov še niso prijavili, mestnemu vojaškemu uradu na Ambrozevem trgu št. 7-I soba št. 3.

Iz Obvezno prijavljeno pšenice in koruze. Po odredbi o prisilnem odkupu pšenice in koruze ter o maksimiranju cen mora vse fizične in pravne osebe, bodisi pridelovalci ali pa lastniki blaga po katerikoli osnovi, trgovci, zadrage, pridelovalci in drugi, ki imajo pšenico ali koruzo v večjih količinah, kakor znaša minimum, določen v čl. 8 omenjene uredb, v 3 dneh po uveljavitvi te uredb prijaviti presežke pšenice in koruze prehranjevalnemu odboru mestnega zaščitnega urada na magistratu in I. nadstropju nad trgovino mestne elektrarne. Za presežke se smatrajo vse količine, ki presegajo minimum, potreben za prehrano in rezervo do nove žetve. Presežek izračunamo, če od vse zaloge odštejemo za vsakega člana gospodinjstva, starega do 16 let, 30 kg pšenice, za des 10 let starega pa 60 kg pšenice, ali pa za vsakega do 10 let starega člana gospodinjstva 60 kg koruze in za vsakega starejšega 120 kg koruze. Za prehrano živine se pa računa tako, da za veliko živino in za svinje, ki se pitajo, prihranimo po 400 kg koruze, za majhno živino in drobnico pa po 200 kg koruze. Lastniki prijavljenih presežkov lahko v mešah te uredb še nadalje razpolagajo s temi presežki, ki vendar so zavzame, da vsako odvojitvo zapisejo in prijavijo Prizidu, ki ima prvenstveno pravico odkupa vseh presežkov. Zoper prekrške te uredb so določene stroge kazni.

Iz Promet na ljubljanski borzi. Skupni devizni promet v juniju je znašal na ljubljanski borzi dan 42.569 milijonov din ali nad 2,5 milijona din več, kakor maja. V primeri s prometom junija lani pa se je promet skril za nad 13 milijonov din, a v primeru s letnim mesečnim predanostim

Samomor neznanca pod vlakom

Zvezal si je roke in se vlekel na tir — Smrtna nesreča v delavnici »Cementnine« — Električni tok ubil monterja

Ljubljana, 4. julija. Železniški preglednik proge France Debevc je večer naprotili znane gostilne na letel ob progi nasproti znane gostilne pri Martinu na Viču na strahotno najdbo. Stopajod po progi je najprej zagledal med obema troma nekaj črn sveženj, ko pa je prišel bližje in posvetil v gmoto, je ugotovil, da ima pred seboj strahovito razmesarjeno človeško truplo brez glave in brez nog. Debevc je stopil naprej in po kratkem iskanju našel ob desnem tiru, nasproti viškega pokopališča, še glavo in obe nogi. Vrnil se je nato k truplu in ugotovil, da ima neznanec zadaj na hrbtu zvezani roki z motovom.

Debevc je takoj odšel v čuvajnico, odkoder je po telefonu obvestil o stvari policijo in železniško upravo. Na kraj dogodaka je prišla po polnoči policijska komisija, v kateri sta bila zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik g. Kek. Kakor je ugotovila komisija, je neznanec razmesaril najbrže osební vlak, ki prihaja v Ljubljano s Rakaka ob 22.20, kajti truplo je bilo tedaj, ko ga je našel Debevc, še toplo. Lokomotiva, ki je zgrabila neznanca, je truplo vlekla še kakih 30 m s seboj in ga šele nato odvrkla. Zakaj je imel samomorilec zvezani roki, ni še povsem pojasnjeno, niti pa se, da si jih je sam zavezal z namenom, da si ne bi mogel v kritičnem trenutku pomagati, niti da je vlekel na progo in počakal na smrt. Roki sta bili zvezani selo narahlo, tako da bi lahko eno ali drugo snel iz zankje.

Pri mrtvecu niso našli nikakih dokumentov, imel je v žepu samo pisano robec. Obleden je bil v temnosiv lojčič s rdečimi črtami in v rjave hlače, obut pa je bil v nizke črne čevlje. Star je bil po videzu okrog 40 let. Truplo so po komisijem ogledu prepeljali v mrtvašnico splošne bol-

nišnice. Policija identitete nesrečnega tudi danes še ni mogla ugotoviti.

Na dvorišču tvrde »Cementnine« saposilene delavce na Celovški cesti v šiški, je večer okrog 10. presenetil obupen vakik. Ki je prihajal iz delavnice. Nekateri so brskočili v delavnico, a še na pragu se jim je nudil strašen prizor. Transmisijski jermen je pograbil njihovega 16-letnega tovarisa Franca Kavčnika, ga večkrat savrtil okrog osi in udarjal s njim po tlaku. Delavci so takoj ustavili stroj in prišli k pomoči nesrečnega, ki je bil ves okrvavljen. Telefonirali so tudi po mestne reševalce, ki so bili še po nekaj trenutkih na mestu. Naložili so mladega ponesrečenca na sveto in ga odpeljali v bolnico, toda preden so prišli na cilj, je Kavčnik že izdihnil. Mrtvega so prepeljali pred Mestni dom, kamor je prišel policijski zdravnik, ki je ugotovil smrt. Truplo so po komisijem ogledu prepeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice. Kakor je ugotovila preiskava, je Kavčnika, ki je doma iz Plešivice pri Notranjih Goricah, pograbil transmisijski jermen za rokav srajce. Zaradi udarcev ob tlak, mu je večkrat počila lobanja.

V Dobrunjah je večer popoldne strela udarila v električni vod, zaradi česar so nastopile motnje v razsvetljavi. Električno napeljava je šel popravit 25-letni električar Josip Goljar, uslužben pri KDE, ki pa je po nesreči odklopil napajen vod. Pri popravljanju voda zunaj, je zgrabil za vod, ki ni bil odklopljen. Goljar je padel na tla ves ožgan in svedra nesveto. Po Goljarja so takoj prišli poklicani reševalci, ki so ga prenevali v bolnišnico, kjer pa je že na dvorišču umrl. Truplo so po pregledu komisija prepeljali v mrtvašnico.

Planinci, pozor!

Slovensko planinsko društvo ponovno opozarja planince, ki obiskujejo obmejne gore, naj ne hodijo na te vrhove brez legitimacije Slovenskega planinskega društva, odnosno druge veljavne legitimacije, ker jih bodo obmejne straže zavrnille že v dolini. Posebno na svarimo planince, naj se izogibajo onih stez in potov, ki deloma prekršajo mejo in deloma potekajo na ozemlju sosedne države. Planinci, ki hodijo po takih stezah in se gibljejo na ozemlju sosednih držav, tvegajo, da jih bodo dotični obmejni stražarji aretirali in odpeljali v dolino.

Izlet SPD bo v nedeljo 7. julija v Češko kodo pod Grinjavcem. Odhod iz Ljubljane ob 5. zjutraj z avtobusom izpred evangelijske cerkve na Jerserko, od tod dve uri peš do Češke kodo, talet v okolici in povratek s Jerserkega ob 20. v Ljubljano, kamor pridemo ob 22. Podrobnosti izveste v pisarni SPD na Aleksandrovi cesti 4/I.

Iz Maribora

Zbor malih harmonikarjev bo pod vodstvom g. Vilka Šušteršiča priredil v nedeljo 7. t. m. v mestnem parku koncert s petrim sporedom. Čisti dobitek je namenjen za letovanje siromašnih otrok iz Maribora v domu Jadranske straze v Bakru. Začetek ob 11.

Predstojništvo mestne policije v Mariboru objavlja, da bo redni polletni pregled motornih vozil, ki služijo javni uporabi, namreč avtobusov, avtomotokijev in avtomotokijev ter vseh v letošnjem letu še nepregledanih motornih vozil iz Maribora dne 10. julija ob 15. na dvorišču mestnega avtobusnega podjetja v Plinarniški ulici v Mariboru.

Iz CMD. Zaradi izrednih razmer ne bo letos izvedeni kresovanja na praznik sv. Cirila in Metoda nobenih drugih prireditelj. Zavodni narodniki in narodnjakinje se naprošajo, da se ob tej priliki spomnijo naše CMD. Darila se sprejemajo v Saxovi trgovini na Grajskem trgu.

Vsakomur nekaj. Pod tem geslom priredi Sokolsko društvo Dravograd—Meža v soboto 6. julija v svojem domu pester večer. Sodelovalci bodo gg. Josip Povhe, znan slovenski komik in bivši režiser ljubljanskega in mariborskega gledališča, koncertni haritonist Boris Gerbec, pri klavirju pa splošno priznani pianist. Na sporedu bodo slovenske narodne in umetne pesmi, lahke operne arije, operetni spevi in humoristični prizori s petjem. Spored je odličen in bo vsakogar zadovoljil. Pričetek ob 20.15.

Nočno lekarniško službo imata tekoči teden Maverjava lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici, tel. 28—12, ter Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu na Aleksandrovi cesti 33, tel. 22—13.

Iz Poljčan

Sokolska loterija v Poljčanah, določena za 7. julij, je zaradi nepričakovanih zadržkov preložena na 11. avgust.

Slovesna blagoslovitev žal bo v nedeljo popoldne ob 11. uri

Ljubljana, 3. julija. V nedeljo 7. t. m. bo cerkev praznovala slovenska blagovestnika sv. Cirila in Metoda, bodo blagoslovljene žale in izročene plemenitemu namenu z veliko slovesnostjo. Že v soboto 6. julija zvečer bo monumentalno portorno poslopje Žal razsvetljeno s reflektorji, vendar pa žale ta večer ne bodo dostopne občinstvu zaradi priprave za slovesnost drugega dne.

V nedeljo 7. t. m. zjutraj ob 6. bodo prišli vsi tremevalji na žale po znižani ceni tako, da bodo obiskovalci Žal z vseh strani ljubljane lahko prišli na žale in spet nazaj domov s povratno karto za 2 din. S povratnimi kartami se bo lahko vozilo o istvo na žale ves dan in tudi v nedeljo večer, ko bodo že blagoslovljene žale steno razsvetljene s reflektorji in z lučmi na kandelabrih ter po kapedicah. Vsekakor pa je treba povratno karto za vožnjo po tramvaju kupiti še za vožnjo na žale ter ta karta velja tudi za povratek na vseh progah, a za vožnjo od Sv. Križa proti mestu in nazaj k Sv. Križu ne bo povratnih kart. Kdor se ne bo peljal na žale, torej plača navadno vožnjo. V nedeljo se žale odpro ob 10.30. Spored blagoslovitve žal in izročitve namenu se prične v nedeljo ob 11. s šestdesetimi slo-

Iz Celja

— Pevski koncert v parku. Pevski zbor društva »Jadrani-Narodni« iz Maribora, ki je Celjanom znan še od lanskega koncerta, priredi v nedeljo 7. t. m. ob pol 11. dopoldne v mestnem parku v Celju koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Koncert tega zbora, ki s veliko vsmo izvršuje svoje nacionalno in kulturno poslanstvo na naši severni meji, bo gotovo nudil lep umetniški užitak. Zato vabimo narodno navadne Celjane in okolice, da se udeležijo koncerta v čim večjem številu. V nedeljo zvečer bo zbor koncertiral v zgradbiški dvorani na Dobri.

— Smrten padec s drevesa. V Preloгах pri Konjicah je padla šiltna dmnarica Ana Marinskova v ponedeljek pri obranju češen z drevesa sedem metrov globoko. Pri padcu je dobila teške notranje poškodbe. V torek popoldne so jo prepeljali v celjsko bolnico, kjer pa je kmalu po prevozu podlegla poškodbam.

— Truplo rudarja Friderika Zupanca, ki se je v torek smrtno ponesrečil v premogovniku tvrdke »Bohemije« v Osenici pri Celju, so prepeljali v sredo v Loko pri žuamu in ga danes položili na tamkajšnjem pokopališču k zadnjemu potoku.

— Konec stavbe v Ljubljani. Delavstvo keramične tovarne pri Petrovcah je stopilo pred dvema mesecema v stavko. V torek so bila pogajanja med vodstvom tovarne in zastopniki stavkajočega delavstva uspešno zaključena. Vodstvo tovarne je ugodilo vsem zahtevam delavstva. Stavka je s tem končana.

— Napad in dve nesreči. V torek zvečer je neki možki na cesti na Bregu pri Celju napadel 42letnega natakarja Antona Preveca iz Celja in ga zabodel s nožem v levo roko. V Vitanju je v torek domač pes okdal dvoletnega posestnikovega sinčka Petra Dvorjaka ter mu razmesaril spodnjo ustnico, nos in brado. V Trnovljah pri Celju je padel šiltni hišec Jakob Lovrec pri naganjanju sena z voza ter si hudo poškodoval križ in levo nogo. Poškodovani se zdravijo v celjski bolnici.

— Gori! Pred dnevi je zgorela vinčarja posestnika Antona Golovčka v šesah pri št. Pavlu pri Prebrodu. Škoda znaša nad 10.000 din. V kletnih prostorih je stalnoval delavec Franc Ušir. Ker ni bilo ob izbruhu požara nikogar doma, so opazili požar šele, ko je bilo že vse v plamenih. Zdravniško dežurno službo za žilne OUDZ bo imel na praznik sv. Cirila in Metoda v petek 5. t. m. zdravnik dr. Franc Premšak na Cankarjevi cesti, v nedeljo 7. t. m. pa zdravnik dr. Josip Cerin v Prešernovi ulici.

Iz Gornje Radgone

— Srečni dobitek na sokolski tomboli. Lepi dobitek sokolske tombole so privabili na Petrovo v Gornjo Radgono klub neugodnemu vremenu od blizu in daleč precej občinstva. Delitev tombolskih dobikov se je prižela to leto pri izredno visokem številu izrebranih števil 61 ter so med srečnimi dobikarji po večini ljudje revnejših slojev. Dobili so: 2000 din Karel Osojnik, železarjin sin in učenec I. razreda mešanske šole iz Žigovce, čigar oče je nekaj dni prej odšel k orošnim vajam; možko kolo Josip Vogrine, upokojeni orožnik iz Ivanjev; jedini servis Josip Šauer, gostilničar in Vevd pri Ljubljani; garnituro za kadilce Josip Šafran, kočar iz Šiberc; vrečo moke Marija Fekonja, vinčarica na Orehovskem vrhu; šensko obloko Anton Roja, vinčarjev sin s Jančevega vrha; servis za turško kavo Milan Klemenčič, učenec mešanske šole v Gornji Radgoni; žensko torbico Franciška Paluc, vinčarica iz Žigovce; oro budoiko Neža Kotnik, vinčarica z Noričkega vrha, ter žensko os Terezija Toplak, služkinja v Križevcih pri Ljutomeru. Vreme je komaj vzdržalo do konca žrebanja, nato pa je nastalo silno neurje. Med silnimi nalivi, ki so trajali do polnoči, je povzročila strela precej škodo, udarilo je nekajkrat v električni transformator, poškodovano pa je bilo tudi električno omrežje. V šratovih je udarila strela v zvonik vaške kapelice ter jo je precej poškodovala, v Lutverh v Apacki kotlini je transformator poškodovan tako, da bo tamkajšnje prebivalstvo bržkone teden dni brez luči. To leto je v tukajšnjem okolju neurje že drugič povzročilo občutno škodo, tako da zre obsejno prebivalstvo s strahom zakasneli žetvi nasproti.

— Ciri-Metodovo kresovanje bo letos na predvečer slovenskih blagovestnikov 4. t. m. brez sprevala in brez godbe. Kres bo zagorel ob pol 9. zvečer na vzvišenem gričku za šrenjevske opakearno. Vse članstvo narodno-obrambnih in nacionalnih društev pozivamo, naj se tega kresovanja v čim večjem številu udeležijo.

Nočni požar. V gosposkarkem posloppu Martje Horvatove na Murskem vrhu Zasadi je izbruhnil v soboto ponoči požar. Horvatova je nedavno izražila posestvo na javni sodni dražbi, nato pa odšla na sezonsko delo v Francijo skupno s svojim možem Mirkom Horvatom, posestvo pa je pustila brez vsakega nadzorstva. Domneva se, da je bil požar podtaknjen.

Beleznica

KOLE DAR
Danes: Četrtek, 4. julija: Urh, Berta
DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matice: zaprto
Kino Sloga: Kdo je pameten
Kino Union: Mlada srca
Kino Šiška: Kraljica leda
DEŽURNE LEKARNE
Danes: Dr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Iz Zagorja

— Ciri-Metodovo kresovanje bo drevi na letnem telovadišču Sokola. Vabljeno so vse nacionalne organizacije. Podružnica SPD bo zakurila kresove tudi na Sv. Gori in Sv. Planini. Omenjamo, da je vidovansko kresovanje privlačilo na letno telovadišče, kjer je imel prihodni govor učitelj g. Cene Košmerl, veliko množico krajanov, ki so na kraju zapeli slovensko himno, med tem ko so švigale v zrak rakete in pokale petarde.

— Katastrski geometri bo posloval od 11. do 22. t. m. v katastrskih občinah RZiče, Loke, Potoška vas, Zagorje in št. Lambar.

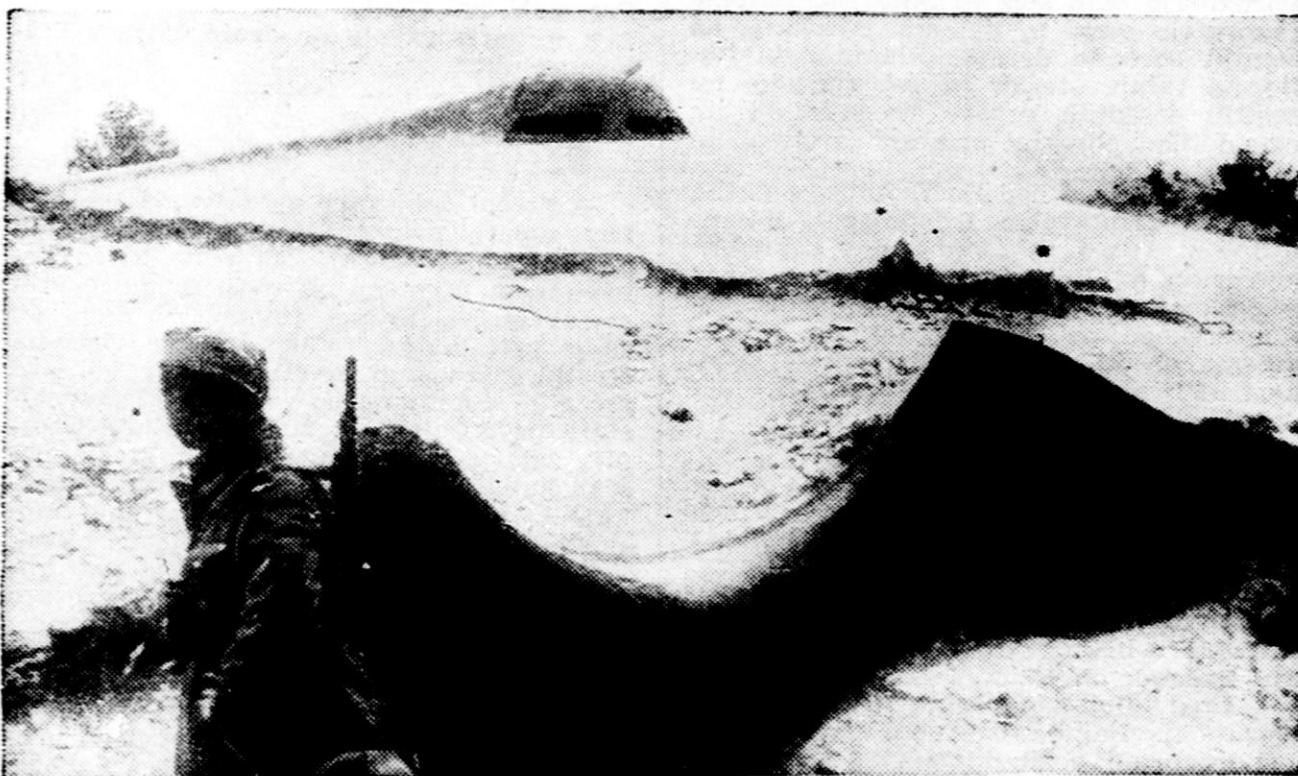
Prizori iz sedanje vojne

Nemške čete na Elizejski poljani v Parizu

Nemški vojaki na trgu Concorde v Parizu

Nemški stražnik na utrdbah Verduna

SONCE SI JE VSAKOMUR

Veliko in malo v mestu in na deželi, vse hoče v obilni meri uživati čudovito sonce. Toda Vašo na mraz navajeno kožo je treba najprej zavarovati z NIVEA, ker tedaj bo ostala sveža in zdrava. Zato nikar ne pozabite okrepčati svojo kožo z NIVEA, preden greste iz hiše.

Uspešno delo litijske meščanske šole
Priprave za zgraditev novega šolskega poslopja

Litija, 3. julija
Litijski okraj, kamor spada tudi doberšen del Dolenjske in višnjejske in stiške okolice, ima premalo meščanskih šol. Čeprav smo pred vrati Ljubljane, in sredi naše banovine, imamo v vsem okraju le dve meščanski šoli. Najprej smo jo dobili v Litiji, za nami so jo dobili še Zagorjani; že dalje časa pa se potegujemo za meščansko šolo tudi na dolenjski strani našega okraja in sicer si jo žele tako v Višnji gori kakor tudi v Stični. Uspeha, žal, doslej še ni nobenega. Ker ni nobene meščanske šole vse od Ljubljane pa do Novega mesta, bi bilo res nujno potrebno dati meščansko šolo še nekam sredi železniške proge in ugoditi želji prebivalcev iz južnega dela našega srezu.

Litijska meščanska šola je zaključila z letošnjim Vidovim 5. leto obstoja. Sedaj je izšla že druga skupina maturantov. Ravnateljstvo je izdalo ob zaključku tiškano letno poročilo, ki prinaša mnogo zanimivosti o delu in življenju naše meščanske šole. V teku leta sta dospeli na našo meščansko šolo učiteljici gđc. Nana Cejan in Josipina Stegu, ki sta se uspešno vživeli v Litijo.

Litijsko meščansko šolo je obiskovalo 108 učencev in učenk. Šolarji so bili tudi iz drugih krajev in so prihajali v Litijo z vlakom iz Kresnic in Jevnice. Neki šolar je prihajal celo iz Javorja nad Litijo in tudi v hudi zimi, ko je segal sneg čisto do kolen in je bil izreden mraz. Vrtil dijak ni nikoli izostal, čeprav je moral po dve uri daleč skozi zamete v šolo. Iz takih študentov bo res še kdaj kaj prida. Iz uradniških družin sta bila 2 učenki, od trgovcev 3, iz obrtniških družin 14 otrok, iz kmečkih družin 27 šolarjev, od delavcev 12 dečkov in 12 deklic, iz ostalih (zasebnih uslužbencev, državnih in samoupravnih uslužbencev pa 35 otrok). Naša šola ima obrtno industrijsko smer.

Završni izpiti so bili pod predsedstvom domačega ravnatelja g. Vladislava Rojca. Z odliko so napravili malo maturo Rozina Anton, Vadjal Marija in Strman Drago. Šolska mladina je imela več ekskurzij, tako v domačo tovarno furnirja, ki je last industrija g. Borisa Samse, ogledali so si v jeseni tudi novo sušilnico v šmartnem ter predilnico. Na celodnevni ekskurziji so si ogledali hrastniško steklarino in kemijsko tovarno. Glavne letne ekskurzije so bile na Prežganje, na Javorje in na Sv. goro, absolventje pa so pohiteli na zaključno potovanje v Zagreb in na Plitvička jezera. Sredi junija je bil pouk zaradi meningitide predčasno zaključen, zato je izpadla tudi nameravana razstava in Vidovdanska proslava. Med največje ovire štejemo okolnost, ker nima meščanska šola še lastnega poslopja.

Ze pet let domuje pod tujo streho v Dekliškem domu na Stavbah. Zaradi prepotrebne nove šole je bilo že več komisij, a do zidave še ni prišlo. Letošnjo pomlad pa se je menda storil v tem pogledu odločujoč korak. Posebna komisija si je izbrala tri stavbišča in je banska uprava izdala potem odločbo, naj se zgradi nova meščanska šola na Grbinu. V predpisanim času ni bil podan noben ugovor, vendar je sedaj preteklo po ogledu že več tednov, zadeva pa je zopet utihnila. K postavitvi nove stavbe bo treba nujno pristopiti, saj ima šolski odbor že okrog milijon dinarjev prihrankov. Glede na dejstvo, da se stavbeni material sproti dražji, bi bila nujnost odločitve res na mestu. Denar, ki ga je zbrala naše ljudstvo v stavbeni rond, ima zaradi naraščajoče draginje vsak dan manjšo vrednost.

Prihodnje šolsko leto se bo začelo vpisovanje 2. septembra za I. razred, za ostale tri razrede pa 3. in 4. septembra. Otvoritevna služba boža bo 9. septembra ob 9. uri.

Pri izbrazbi naše doline bo imela naša meščanska šola že v kratkem viden vpliv, zato želimo vsi, da bi se naša meščanska šola čim prej naselila v lastno poslopje in se tako uspešneje razmahnila ljudstvu v korist, občini in državi v ponos.

Iz Trbovelj

Pridelovalcem sena v Trbovljah. Pristojna oblast obvešča, da so v zadnjem času izvozili iz dravske banovine večje količine sena. S tem so bile prizadete zlasti potrebe vojaških oblasti na področju dravske banovine. Vsi pridelovalci sena se opozarjajo, da vojaške oblasti kupujejo in plačajo po najvišjih dnevnih cenah vse razpoložljive količine sena, slame, ovsu in koruze. Dolžnost vsakogar je, da omenjeno blago ponudi in proda prvenstveno za vojaške potrebe dravske divizijske oblasti in šele potem zadosti naročilom ostalih interesentov. Ponudbe za razpoložljive vagonске pošiljke stisnjene sena ali slame je poslati najbližjemu garnizonu ali pa neposredno intendanturi dravske div. oblasti v Ljubljani. Blago je plačljivo takoj po prejemu po cenah, ki niso nikakor nižje od cen, ki jih plačujejo privatniki!

V mesecu juniju je bilo v Trbovljah zaklanih 90 glav živine in sicer 45 prvorstne, 30 drugovrstne, 1 tretje vrste, pet klobasarij in devet glav za vojaške potrebe. Kot klobasarice označena goveja živina se predela izključno v mesne izdelke. Kakor je razvidno iz navedenega, se kakovost mesa pri nas zboljšuje ter se tretjevrstno meso že sploh več ne prodaja. Cene

mesa so v smislu predpisanih maksimalnih cen. Vest o upeljavi treh zaporednih brezmesnih dni je pri trboveljskih mesarjih izzvala nezadovoljstvo. Že sedaj so bili mesarji — kakor pravijo — precej oškodovani. Če se bo njihov obrat v bodoče še zmanjšal, bo tvežda mesarska obrt še bolj prikrajšana. Tudi med delavstvom, ki je pri trdem delu precej navezano na mesno hrano, je bil najavljene ukrep sprejet z zaskrbljenostjo. Baje se pripravljajo akcija, da se Trbovljam kot izključno industrijskemu kraju dovoli prikladnejša ureditev brezmesnih dni! Vprašanje je seveda, v koliko se bodo te želje lahko upeševale. Končno bo le potrebno prilagoditi tudi industrijske železce bolj vegetarijanski hrani, ki se v poletnih mesecih tudi v izobilju!

Sportne vesti. Preteklo nedeljo je Amater igral z SK Jugoslavijo iz Celja. Tekma se je končala z rezultatom 9:0 za Amaterja. Igra je bila dosti zanimiva. Domači igralci so pokazali veliko premoč. Za prihodnjo nedeljo je Amater povabil v goste simpatično moštvo »Jadrana« iz Ljubljane. Gostje so nam znani po svoji odlični igri ter je trboveljska športska publika bila vedno zadovoljna, kadar so tekmovali pri nas. Nedeljska tekma se bo pričela ob 17. s predtekmom. Ljubitelji nogometa vabljeni k polnoštevilni udeležbi!

Radioprogram

Četrtek, 4. julija

12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Deset minut zabave. — 20.10: Slovensčina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). — 20.30: Operni spevi in dvospevi s spremljevanjem klavirja, sopran gđc. Nuša Kristanova, tenor g. Belizar Sanein, klavir prof. Marjan Lipovšek. — 21.15: Reprodukcijski koncert simfonične glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Radijski orkester.

Petek, 5. julija

Ob 7: Jutranji pozdrav. — 7.05: Napovedi, poročila. — 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). — 12: Na pesem (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Koncert radijskega orkestra. — 14: Poročila. — 14.10: Turistični tedenski pregled. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura. — 19.40: Objave. — 20: Planinsko cvetje v vrtu (Marjan Juvan). — 20.10: 80 let Mohorjeve družbe (prof. dr. Ivan Grafenauer). — 20.30: Koncert operne glasbe Sodelujejo: ga Mila Kogejeva, g. Jean Francel, člana ljublj. opere in radijski orkester. Dirig. D. M. Sijanec. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za krajši čas (plošče).

MALI OGLASI

Beseda 50 par. davek posebej. Preklci, izjave beseda din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

50 PAR ENTLANJE

azuriranje, vezanje zaves, perila, monogramov, gumbic. — Velika zaloga perja po 7.— din. »Julijana«, Gosposvetska c. 12 in Francišanska ul. 3. 4. L.

Oglašuj male oglase v Slovenski Narod ker so najcenejši!

TRAJNO ONDULACIJO s 6-mesečno garancijo, v modernih frizurah, Vam napravi s najnovejšim aparatom. Cene nizke. — »Salon Merlak«, Sv. Petra c. 76. 1373

RUMEN KANARCEK z obročkom je priletel. Kdor ga pogreša, ga dobi pri g. Karlu Prelogu, Ljubljana, Gosposka 3 1667

POHISTVO po naročilu, vsakovrstne stole, politiram oprave, vsa popravila najceneje: ZORMAN, Breg 14. 1669

KLISEJE ENO VEČERAVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

OREHOVA JEDRCA sortiran cvetlični med in medicobolite najceneje v MEDARNI Ljubljana, Zidovska ul. 6. 18/1

MALINOVEC naraven kg din 17.—, audi HOMAN, Sv. Petra c. 81

POSEST

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

LEPE STAVBNE PARCELE v neposredni bližini mesta Celja naprodaj. — Vprašati pri: Faninger, Celje, Glavni trg 8. 1664

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

GOSPODIČNA

z malo maturo in trgovsko šolo — že izurjena v pisarniškem delu in pri blagajni — išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Nastop po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »Vpeljana«. 1500

MESARSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Janez Verdir — Tržič, Gorenjsko. 1663

PEKOVSKEGA POMOČNIKA sprejme takoj Matija Zupancič, Dol. Logatec 31. 1666

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8.— din

STIRISOBNOSTANOVANJE v villi se odda z avgustom. — Naslov v upravi Slov. Naroda. 1665

NARODNA TISKARNA LJUBLJANA

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN PREPROSTE IN NAJFINIŠE

Najboljši vodnik po radijskem svetu je

„NAŠ VAL“

Sporedi evropskih postaj na vseh valovih, strokovni članki, roman, novela, novice z radijskega in televizijskega sveta, filmski pregled, nagradni natečaj, smešnice.

Izhaja vsak petek in je tudi lepo ilustriran! UPRAVA: Ljubljana — Kraljeva ulica 5.

Daniel Lesneur

Krinka ljubezni

Roman

— Pomirite se, oče. Če je bilo to klicanje preteklosti tako ognjevito, da me še zdaj prešinja, nisem takrat z nobeno kretljivo pokazala svoje razburjenosti. Priznam pa, da je vse moje bitje drhtelo ob misli na preteklost. Prešinjala me je tako silna Prešinjala me je tako silna preteklost, da so se moji dvomi za nekaj časa razpršili. Bilo mi je, kakor da vidim pred seboj klečečega Renauda, ki sem ga tako vroče ljubila.

— Toda, če ni bil to on, kako je mogel obuditi spomine na preteklost?

— O tem sem mnogo razmišljala in prišla sem do zaključka, da je ta genij zla, ki nosi zdaj ime najčistejšega bitja — moj razum mi potrjuje njegov zločin, čeprav moje srce še omahuje v dvomih — da je zvedel naknadno za roman najine mladosti. Morda mu ga je odkrilo naključje. Nedvomno je našel pisma... Nobena človeška usta bi namreč ne

bila mogla govoriti z njim o najinem romanu. Ko je zapustil Evropo nisem zahtevala od Renauda svojih pisem. Ali jih ni uničil? Morda so bila prišla v roke... drugega in sicer šele po petnajstih letih. Kdo bi mogel to vedeti? Na misel, da bi bila utegnila ta pisma izdati preteklost, me je bil privedel tudi prizor ljubosumnosti, ki ga je bila povzročila tiste dni markiza de Valcor. Mar ni bila že sama odkrila dokazov? Dokazov, ki jih ni bilo nikjer drugod razen v pislih, polnih strastne ljubezni?

— Toda čemu naj bi ne bil markiz v takem primeru še nadalje molčal, — je ugovarjal menih.

— Zato, oče moj, ker je bil morda nastal v njem psihološki preokret, čigar možnost priznava vaše globoko spoznavanje človeškega srca. Prinenjen po sladkih spominih na preteklost me je morda ta mož nenadoma zagledal z resničnimi očmi tistega, ki naj ga v resnici predstavlja. Vajen živeti se povsem v lastnosti svojega vzora, se je morda razvelj pod vplivom davne strasti. Morda se je bil tudi njegov ponos ujel v past. Tista nekdanja zmaga markiza nad mojo dušo, zmaga, ki se je morala zdeti dragocena in laskava komedijantu, prišedemu iz kdove kakšnih nizkih slojev, je nedvomno razveljala njegovo strast. Gotovo se je hotel znova polastiti žene, nedostopne vsem, žene, ki je nekoč pripadala njegovemu plemenitemu predhodniku; hotel se je je polastiti, da bi si mogel biti svest enakopravnosti z njim. Pretreseno je bilo pa njegovo srce, ali da ne bo oskrnjena ta beseda — v najslabšem primeru, že je njegova domišljija, njegovo hrepenenje, njegova

vražja volja. Tako si lahko razlagam nenadni ogenj strasti, s katero me je obsul. To je bil zadnji žarek preteklosti, ah, oče moj, kako bi mogel človek za tretji tak prived. Ta mož je igral svojo strastno vlogo resnično. Nikoli ni vzbudil v meni v toliki meri iluzije tistega, za katerega se je izdal. Zbežala sem pred njim, oče moj... zbežala sem pred njim, ker sem se bala verjeti mu. Od vseh mask, s katerimi je zastrl svoj obraz, je tista, ki mu najbolj pristojala, ki mu jo pa strgam in s katero padejo tudi druge, to je maska ljubezni.

Oba sta umolknila. Zvezde so se bile približale zatonu. Tam daleč na obzorju je bila že napačila jutranja zarja. Straža je oznanila uro. Ali je bila že ena po polnoči?

Menih je zopet povzel besedo:

— No, torej, ker je markiz de Valcor obudil preteklost, je tudi priznal sebe za očeta vašega sina?

— Da!

— Ali je mogel odkriti svoje očetovstvo tudi v pislih, ki ste jih pravkar omenili?

— Gotovo, in sicer z vso odločnostjo.

— Toda potem? Njegova hči? Ali se je odpovedal namenu omožiti jo z...?

— Nikakor ne. Čemu naj bi storil to, če ni bil Renaud, če ni bil oče mojega Herveja. Kakor jaz pri svojem otroku, tudi on ni hotel stresti srca svojega otroka.

— Toda...

— In tedaj mi je jel praviti nerazumljivo pravilico.

Prisiljen braniti pristnost svoje osebnosti, priznati sebe za Hervejevega očeta, je izjavil, da ni Michelin oče.

— Kaj! Mar ni ona njegova, markizina hči?

— Po civilnem redu je. Toda markiz de Valcor mi je pod pečatom tajnosti odkril, da je njuna prva hčerka umrla nekaj dni po svojem rojstvu, ko je malo manjkalo, da ni umrla mati sama. Da bi rešili njo, so ji pritali hčerino smrt s tem, da so položili živga otroka tja, kjer je ležalo trupelce. Trenutna prevara se je izpremenila v trajno, ko je med počasnim okrevanjem markizo tako prevzela iluzija materinstva, da se je zdelo njeni okoliči prekruto, vzeti ji otroka. Renaud sam, čeprav zelo težko, je zakrivil to zamenjavo in pozneje je sam tako vzljubil tujega otroka, kakor da je njegov. To drobno bitje je bilo dete greha, brez znanih staršev, brez imena. Toda usoda sama mu je bila po čudnem naključju naklonila starše.

— Ta prigoda je res čudna, nikakor pa ni edinstvena, — je pripomnil oče Eudoxios. — V svojem duhovniškem poklicu sem spoznal več takih skrivnosti. Zibelke pogosto krijejo v sebi velike tajne.

— Te tajne ne morem verjeti, oče moj.

— Zakaj ne?

— Naključje bi bilo preveč presenetljivo, če bi bilo to res, zakaj bi bil markiz de Valcor čakal tako dolgo, da bi mi to resnico odkril?

Menih je zamišljeno umolknil. Grofica je znova povzela besedo: